№ 262 | פרייז 20 גראשען | Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

צווייטער יאָהרגאַנג | 16 listopada 1927 r. | מיטוואָך, כ׳ מרחשון תרפ״ח | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: מיעסניטשנאיע 18. טעלעפאָן: אין רעדאַקציע 78, אין אַדמיניסטראַציע 77

סיים ווערט ענדגילטיג פונאנדערגעלאזט

נעכטען האט דער פרעזידענט אונטערגעשריבען דעם דעקרעט וועגען פונאנדערלאזען דעם סיים און בעשטימען נייע וואהלען. — די דעקרעטען וועלען פערעפענטליכט ווערען ד. 28. נאוועמבער.

מאַרשאַל פילסודסקי

בעשאנטען מיט דער העכסטער אבצייכנונג פון פראנקרייך.

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער פראנצויזישער מאַרשאַל דיערט קומט צופאָהרען פון פאריז קיין וואַרשאַ און ער ברענגט מיט זיך די העכסטע אָבצייכנונג פון פראנקרייך פאַר׳ן מאַרשאַל פילסודסקי.

בעשולדיגונגס-אקט פון 10 טויזענד עמודים

נעגען דער חיים-רוסישער „הראמאדע״.

ווילנא, 15 נאוו. (אא.) אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאָרבערייטונג צום פּראָצעס פון ד׳ צעסטערמע מוסלערשער פון דער חיים-רוסישער „הראמאדע״ דערוויסען מער זיך, אז די צאָהל אנגעקלאגטע בעטרעגט 59 פערזאָן. וועגען 51 ארעסטירטע און שוין פערענדיגט געווארען די אויספאָרשונג. 8 אנפירער פון דער „הראמאדע״ זענען אנטלאָפען קיין רוסלאנד. די מאַטעריאַלען פון דער אויספאָרשונג בעשטעהען פון 36 בענדער. יעדער אונטער 3 טויזענד זייטען, נושט ארומגערעכנט די זאַכלוכע בעווייזען.

שאַרבענס, מענשליכע ביינער און שווערדער

פון נאַפּאָלעאָנס חיילות

האט מען אויסגעגראבען הינטער ווילנא.

ווילנא, 15 נאוו. (ספּ. צום „י.ט.״) בעים אנפירונען די שטאָלץ באַהן-לינייע צווישען דעשטשמע און דרויטע, דאבען די ארבייטער אנגעטראָפען אויף סמעלעשמען פון מעשען. פערראַטעטע שווערדען און נאַגעלען מטבעות, וואס שטאַמען פון יאָהר 1811. מען רעכענט, אז די מטבעות שטאַמען פון דעם אונגלוקליכען דורכמאַרש פון נאַפּאָלעאָן׳ס מיליטער דורך רוסלאנד צריך קיין פראגן.

בעוואפענטע באנדיטען אין מאסקעס

בעראבעווען 30 פוהרען מיט יודישע סוחרים הינטער בריסק.

בריסק, 15 נאוו. (ספּעציעלע טעלעגראַמע צום „לאַדז. טאַג.״) אויפן וואַלאַראַווער שאָסעע אין פאַרשעדענען אַ דרייסטער באַנדיטען-אַנפאַל. 6 בעוואַפענטע באַנדיטען האבען פערלאַנגט דעם וועג מיט ביימער אין שטיינער אין אַזוי אַרום פערהאַלטען 30 פוהרען מיט סוחרים, וועלכע זענען צוריקגעפאָהרען פון אַ יריד. די באַנדיטען זענען געווען אנגעטון אין מאַסקעס און דראָהענדיג מיט רעוואָלווערען האבען זיי אַלעמען בעראַבעווען. סך-הכל האבען זיי צוגענומען 10 טויזענד זל. מזומן און פאַר אַ גרויסע סומע ווערט-זאַכען.

מענאטאר ראטענשטרייך אינטערווענירט ביי דער רעגירונג

חענגען די קאָנצעסיעס פאַר די שענקערס.

וואַרשאַ (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) מענאַטאַר ראַטענשטרייך אין דעם. שרעקבער האבען הייבט אנטשרוועגדיג בעים דורכקאַטאַר פון די מלוכה-מאָנאָפּאָלען. אַז מען זאָל נישט צוגעבען די קאָנצעסיעס פון די יודישע שענקערס אין גאַליציען. דער דורכקאַטאַר פון די מלוכה-מאָנאָפּאָלען האט זיך שטאַרק פערענטפערט מיט די אַנדיזיגען פון דער רעלעגאַציע אין ער האט זיך צוגעזאָגט, אַז אפילו די שענקער, בעי וועלכע מען האט שוין צוגעכאַפּט די קאָנצעסיעס וועלען אויך מעגען רעאַרלען ביז דעם 1. יולי 1928. די דערקאַנטע רעלעגאַציע האט זיך גשוואָרען צום דורכקאַטאַר פון די שטייער-עניגים וועגען דעם פערלענגערטן אומזאַץ-שטייער פון די שענקער. דער דורכקאַטאַר פון די שטייער-עניגים האט זיך צוגעזאָגט צו פערלענגען דעם עניגנטסיג פאַר די שטייער-צאָהלער.

זעלבסטמאָרד פון אַ פּוילישען אָפיציער.

מאַרנאָפּאָל, 15 נאוו. (א. ה.) אויף אַ פּאָסט, וואָס דער שטאַטישער ראַטקאַטאַר און שלעאַזיע האט אנגעגעבען לבבוד די אָפּזיצירען פון אַרמיען נאַרניזאָן און פאָרגעקומען אַ זעהר פרעכטיגער פאַרפאַל.

אונטער פון די גסטן, דער פּאַרטיי-גנאָס סאַלטאַוסקי: האט אַרויסגענומען דעם רעוואָלווער און גשוואָלט בעגעהן זעלבסט-מאָרד. עס האט זיך געהערט אַ שאָס און דער פּאַרטיי-גנאָס איז געפאַלען אַ שווער פערוואונדעטער. די סבה פון׳ם זעלבסטמאָרד זאָל זיין דאָס, וואָס די מיליטער-מאַכט האט געוואָלט אין בערמראַגזלאַקונגען פון פּ. פּ. אַ. אין פולק אַרבען.

וואַרשאַווער מאַגיסטראַט

פאַר אבשטעלען די טעמפּעלס אין ווינטער.

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער וואַרשאַווער מאַגיסטראַט האט אַרענגעראָנען אַ בעשע צו דער רעגירונג וועגען אבשטעלען די עקסמיסיעס איבער׳ן ווינטער.

ד״ר וויצמאַן פאָהרט בכרוב קיין אמעריקא.

לאָנדאָן, 15 נאוו. (יט״א) ד״ר חיים וויצמאַן איז אָפּגעפאָהרען קיין ראָמעניען, האט ד״ר וויצמאַן אויפגעגעבען דעם פאַרשטעהער דעם פאַרשטעהער דער פון יט״א, אַז אנהויב מערץ 1928 וועט ער פאָהרען קיין אַמעריקע, וואו ס׳וועלען געמאַכט ווערען וויכטיגע שריט פאַר דער ציוניסטישער בעוועגונג.

פרוי וויצמאַן פאָהרט אויפען מיט אַזהר מען איז זי וועט בעזוכען אין רעמעניען די לאַנדסמאַנשאַפטען פון ארגאַניזאַציע פון ציוניסטישען פרויען-פערבאַנד.

מיטוואָך, פ׳ חי׳, דעם 16. נאָוועמבער, פינקטליך 8 אַ זייגער אָוועגד צו די ערשטע יאָהר צייט פון אונזער אונפערגעסליכען חבר און פערוואַלטונגס-מיטגליד (דב) בעריש ז״ל פרענקעל וועט אין אמגעגעם לאָקאַל פון „שעורי ערב״ סאַלנע 7 געמאַכט ווערען

א הזכרה

צו העלכער עס ווערען אויסגעפאָדערט אַלע חברים און סימפּאַטיקער צו ערשיינען פינקטליך. די פערוואַלטונג פון „שעורי ערב״

סאַלנע-נאַס 7.

היינט מיטוואָך, 1 אַ זייגער נאָכמ. קומט מאָר אויפ׳ן בית-החיים

א הזכרה און די ענטהילונג פון דער **מצבה** פון מיין אונפערגעסליכער פרוי, אונזער ליבע מוטער נ״ע

חנה (חנה׳טשע) **גאלדבערג** ז״ל

אַלע קרובים, פרינד און בעקאַנטע ווערען געבעטען פינקטליך צו קומען.

מאַן און קינדער.

אכטונג, פיש-הענדלער פון לאָדז!

שבת, ד. 19-טען נאָוועמבער ד. י. 6 אַ זייגער אין אָוועד קומט פאָר אין לאָקאַל פון צענטער.-קלייבהענדלער-מעראַיין אויף לאָדזער וויעוואָדזטוועע, זאַוואָדזקע 5

אַ גרויסע

פאַך-פערזאַמלונג

פון אַלע לאָדזער פיש-הענדלער.

קלייבהענדלער און גרויסהענדלער, מיטגלידער און נישט-מיטגלידער, ווערען אויפגעפאָדערט פינקטליך צו קומען. עס האַנדעלט זיך וועגען זעהר וויכטיגע פראַגען.

די פערוואַלטונג

פון פיש-קליינהענדלער-פעראיין.

גאַנץ לאָדז

לויפט שנעל מיט די נאַקעזען-פלאַטניסשי אויף פאַדאַטעק-דאָכאָדאָוי גאַר אין ביורא **„פאַלאַניא״** אַלע 1. מאַי — 7 —

ווי עס ווערען ערלעדיגט די רעקורסען אַמבעסטן, אַמשנעלסטן מיט גרויס ערסאַלג. צור בעקוועמליכקייט פאַר די געשעפטע קליענטען איז ביורא „פאַלאַניא״ אַלעיאַ 1. טאַי 7, פון דעם 1. אָקט. ביז צום 20 נאָוועמ. אָפען אונאונטערבראָכען פון 8 פריה ביז 10 אָוו.

פירצליך ווערט געעפענט

די לייה-ביבליאָטעק

— א. נ. —

א. אייזענשלאַס

Dr. med **Ludwik Rapeport**

P, Narutowicza 25 (דויזלנע) Tel. 44-1

ספּעציאַליסט פאַר נירען-, בלאָז- און האַרן-קראַנקהייטען

נעהמט אָן פון 12—1 פאַרם. און פון 4—8 אָוו.

אַ יונגעל

מיט 6 קלאַסיגע שול-בילדונג פון אנשטענדיגע עלטערן קען זיך מעלדען אין דער אַדמ. פון „לאָדז. טאַגעבל.״.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען.

ספּעציאַל: פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען

בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.

נעמט אָן פון 4—5 נאָכמ. 4683

בעקאַנטמאַכונג.

מען דאַרף אַטעליר איז ווידער געעפענט געוואָרען, און איז פערזעהן נאָך מיין אויסלאַנד-רייזע אין די שעהנסטע און גרעסטע זשורנאַלען און מאָדעלען

Rozen. Nowo-Cegielniana 25.

אויף דעם אַלגעמיינעם פערלאַנג פון פּובליקום ווערט די אויסשטעלונג פערלענגערט אויף איינינע מעג!

פּיליכאָווסקי׳ס

בילדער-אויסשטעלונג

געפינט זיך אין לאָקאַל פון דער

גען. „טאַז״, אַנדזשעיאַ 1

און איז אָפען פון 11 פריה ביז 9 אָוועד אהו אונטערברעכונג

צווישען די לעצטע אַרבייטען ווערט אויפגעשטעלט

דאָס גרויסע היסטאָרישע ווערק א. נ.:

די פייערליכע ערעפענונג פון העברעיישען אוניווערזיטעט אין ירושלים דורך לאָרד באַלפאָור

פאַר דערוואַקסענע 1 זל. פאַר יוגענדליכע — 50 גר.

אייגנטריסט-בילדען בעים אייגנגאַנג.

Dr. Wołkowyski

זאַכאַדניע 53 (צענעלניאַנע 19) טעל. 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען

נעמט אָן פון 2-1 און 8-4. עוויען פון 4—5 נאָכמ. תשרי-עונטער

2 שטיבען מיט כוך

מיט בעקוועמליכקייטען ווערט זאַפאָרט געזוכט. אָפערטען פאַר H. H. אָבצוגעבען אין דער אַדמיניסטראַציע פון דער צייטונג.

בעמ.: מעקלערס קענען אָבגעבען אָפערטען.

גענשאפען אַנ׳אינטערנאציאנאלען צוקער-טרעסט.

מיר האָבען צו האָפען, אַז צוקער וועט אַ שעהן ביסעל מייערער ווערען.

פאַריז, 15. נאָוו. (ספּ. צום „י. ט.״) דאָס איז פאַרגעקומען אַנ׳אינטערנאַציאָנאַלע קאָנפערענץ פון די צוקער-אינדוסטריעלער. אין דער קאָנפערענץ האָבען זיך בעטייליגט פאַרשטעהער פון פּוילען, טשעכאָסלאָוואַקיען און דייטשלאַנד. עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו גרינדען אַנ׳אינטערנאַציאָנאַלען קאָמיטעט פון דער צוקער-אינדוסטריע מיט דער בעטייליגונג פון דעלעגאַטען פון די פאַראינטערעסירטע לענדער מלוכות, אייגנטליך פון פּוילען.

דער קאָמיטעט וועט פּראַקטיש קאָנטראָלירען די צוקער-פּראָדוקציע אין דער גאַנצער וועלט. די קאָנפערענץ הויבט זיך שוין איצט אָן, אַז זאָגאַר די אויסאַרבעטונגען פון יאָהר 1927-28 וועט שוין אויך זיין אונטערגעוואָרפען דער קאָנטראָל.

וויפיל וועט קאָסטען אַ אויסלענדישער פּאַס?

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דאָס פינאַנץ-מיניסטער, יום מיט׳ן אינערן-מיניסטעריום האָבען געשאַפען אַ שותפות׳ע קאָמיסיע וועגען די אויסלענדישע פּאַסען. ביז-איצט זענען פאַרהאַן 3 פּרייסען וועגען די פּרייזען פון אַנ׳אויסלענדס-פּאַס: 75 זל., 50 זל. און 25 זל. פאַר אַ פּאַס. די טעג וועט די פראַגע דעצידירט ווערען.

אַ באַלפאָור-וואַלד איז ארץ-ישראל.

ירושלים, 15 נאָוו. (יט״א) דאָס טויזענד בוימער און דער גאַרטנערטעטע צעט די אַקציע פאַר׳ן באַלפאָר-וואַלד. דאָס דעם צוזאַם צו פערוויזען דעם יובילעאום פון דער באַלפאָר-דעקלאַראַציע פראַזידענט פון נאַציאָנאַל-פאָנד דאָס פּראַקטישע אָרט אַקציע פאַר׳ן באַלפאָר-וואַלד, מדבר-פון געפלאַנצט ווערען 15 יישובים פון דער אַנדערער זייט פון יאָרדאַן.

ווערט קאַסטען אַ אויסלענדישער פּאַס?

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דאָס פינאַנץ-מיניסטער, יום מיט׳ן אינערן-מיניסטעריום האָבען געשאַפען אַ שותפות׳ע קאָמיסיע וועגען די אויסלענדישע פּאַסען. ביז-איצט זענען פאַרהאַן 3 פּרייסען וועגען די פּרייזען פון אַנ׳אויסלענדס-פּאַס: 75 זל., 50 זל. און 25 זל. פאַר אַ פּאַס. די טעג וועט די פראַגע דעצידירט ווערען.

אַ באַלפאָור-וואַלד איז ארץ-ישראל.

ירושלים, 15 נאָוו. (יט״א) דאָס טויזענד בוימער און דער גאַרטנערטעטע צעט די אַקציע פאַר׳ן באַלפאָר-וואַלד. דאָס דעם צוזאַם צו פערוויזען דעם יובילעאום פון דער באַלפאָר-דעקלאַראַציע

בעשולדיגונגס-אקט פון 10 טויזענד עמודים

נעגען דער חיים-רוסישער „הראמאדע״.

ווילנא, 15 נאָוו. (אא.) אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאָרבערייטונג צום פּראָצעס פון ד׳ צעסטערמע מוסלערשער פון דער חיים-רוסישער „הראמאדע״ דערוויסען מער זיך, אַז די צאָהל אנגעקלאגטע בעטרעגט 59 פערזאָן. וועגען 51 ארעסטירטע און שוין פערענדיגט

שאַרבענס, מענשליכע ביינער און שווערדער

פון נאַפּאָלעאָנס חיילות

האט מען אויסגעגראבען הינטער ווילנא.

ווילנא, 15 נאָוו. (ספּ. צום „י.ט.״) בעים אנפירונען די שטאָלץ באַהן-לינייע צווישען דעשטשמע און דרויטע, דאבען די ארבייטער אנגעטראָפען אויף סמעלעשמען פון מעשען. פערראַטעטע שווערדען און נאַגעלען מטבעות, וואס שטאַמען

בעוואפענטע באנדיטען אין מאסקעס

בעראבעווען 30 פוהרען מיט יודישע סוחרים הינטער בריסק.

בריסק, 15 נאָוו. (ספּעציעלע טעלעגראַמע צום „לאַדז. טאַג.״) אויפן וואַלאַראַווער שאָסעע אין פאַרשעדענען אַ דרייסטער באַנדיטען-אַנפאַל. 6 בעוואַפענטע באַנדיטען האבען פערלאַנגט דעם וועג מיט ביימער אין שטיינער אין אַזוי אַרום פערהאַלטען 30 פוהרען מיט

מאַרשאַל פילסודסקי

בעשאנטען מיט דער העכסטער אבצייכנונג פון פראנקרייך.

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער פראנצויזישער מאַרשאַל דיערט קומט צופאָהרען פון פאריז קיין וואַרשאַ און ער ברענגט מיט זיך די העכסטע אָבצייכנונג פון פראנקרייך פאַר׳ן מאַרשאַל פילסודסקי.

בעשולדיגונגס-אקט פון 10 טויזענד עמודים

נעגען דער חיים-רוסישער „הראמאדע״.

ווילנא, 15 נאָוו. (אא.) אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאָרבערייטונג צום פּראָצעס פון ד׳ צעסטערמע מוסלערשער פון דער חיים-רוסישער „הראמאדע״ דערוויסען מער זיך, אַז די צאָהל אנגעקלאגטע בעטרעגט 59 פערזאָן. וועגען 51 ארעסטירטע און שוין פערענדיגט

שאַרבענס, מענשליכע ביינער און שווערדער

פון נאַפּאָלעאָנס חיילות

האט מען אויסגעגראבען הינטער ווילנא.

ווילנא, 15 נאָוו. (ספּ. צום „י.ט.״) בעים אנפירונען די שטאָלץ באַהן-לינייע צווישען דעשטשמע און דרויטע, דאבען די ארבייטער אנגעטראָפען אויף סמעלעשמען פון מעשען. פערראַטעטע שווערדען און נאַגעלען מטבעות, וואס שטאַמען

מענאטאר ראטענשטרייך אינטערווענירט ביי דער רעגירונג

חענגען די קאָנצעסיעס פאַר די שענקערס.

וואַרשאַ (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) מענאַטאַר ראַטענשטרייך אין דעם. שרעקבער האבען הייבט אנטשרוועגדיג בעים דורכקאַטאַר פון די מלוכה-מאָנאָפּאָלען. אַז מען זאָל נישט צוגעבען די קאָנצעסיעס פון די יודישע שענקערס אין גאַליציען. דער דורכקאַטאַר פון די מלוכה-מאָנאָפּאָלען האט זיך שטאַרק פערענטפערט מיט די אַנדיזיגען פון דער רעלעגאַציע אין ער האט זיך צוגעזאָגט, אַז אפילו די שענקער, בעי וועלכע מען האט שוין צוגעכאַפּט די קאָנצעסיעס וועלען אויך מעגען רעאַרלען ביז דעם 1. יולי 1928. די דערקאַנטע רעלעגאַציע האט זיך גשוואָרען צום דורכקאַטאַר פון די שטייער-עניגים וועגען דעם פערלענגערטן אומזאַץ-שטייער פון די שענקער. דער דורכקאַטאַר פון די שטייער-עניגים האט זיך צוגעזאָגט צו פערלענגען דעם עניגנטסיג פאַר די שטייער-צאָהלער.

זעלבסטמאָרד פון אַ פּוילישען אָפיציער.

מאַרנאָפּאָל, 15 נאָוו. (א. ה.) אויף אַ פּאָסט, וואָס דער שטאַטישער ראַטקאַטאַר און שלעאַזיע האט אנגעגעבען לבבוד די אָפּזיצירען פון אַרמיען נאַרניזאָן און פאָרגעקומען אַ זעהר פרעכטיגער פאַרפאַל.

אונטער פון די גסטן, דער פּאַרטיי-גנאָס סאַלטאַוסקי: האט אַרויסגענומען דעם רעוואָלווער און גשוואָלט בעגעהן זעלבסט-מאָרד. עס האט זיך געהערט אַ שאָס און דער פּאַרטיי-גנאָס איז געפאַלען אַ שווער פערוואונדעטער. די סבה פון׳ם זעלבסטמאָרד זאָל זיין דאָס, וואָס די מיליטער-מאַכט האט געוואָלט אין בערמראַגזלאַקונגען פון פּ. פּ. אַ. אין פולק אַרבען.

וואַרשאַווער מאַגיסטראַט

פאַר אבשטעלען די טעמפּעלס אין ווינטער.

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער וואַרשאַווער מאַגיסטראַט האט אַרענגעראָנען אַ בעשע צו דער רעגירונג וועגען אבשטעלען די עקסמיסיעס איבער׳ן ווינטער.

ד״ר וויצמאַן פאָהרט בכרוב קיין אמעריקא.

לאָנדאָן, 15 נאָוו. (יט״א) ד״ר חיים וויצמאַן איז אָפּגעפאָהרען קיין ראָמעניען, האט ד״ר וויצמאַן אויפגעגעבען דעם פאַרשטעהער דעם פאַרשטעהער דער פון יט״א, אַז אנהויב מערץ 1928 וועט ער פאָהרען קיין אַמעריקע, וואו ס׳וועלען געמאַכט ווערען וויכטיגע שריט פאַר דער ציוניסטישער בעוועגונג.

פרוי וויצמאַן פאָהרט אויפען מיט אַזהר מען איז זי וועט בעזוכען אין רומעניען די לאַנדסמאַנשאַפטען פון ארגאַניזאַציע פון ציוניסטישען פרויען-פערבאַנד.

מאַרשאַל פילסודסקי

בעשאנטען מיט דער העכסטער אבצייכנונג פון פראנקרייך.

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער פראנצויזישער מאַרשאַל דיערט קומט צופאָהרען פון פאריז קיין וואַרשאַ און ער ברענגט מיט זיך די העכסטע אָבצייכנונג פון פראנקרייך פאַר׳ן מאַרשאַל פילסודסקי.

בעשולדיגונגס-אקט פון 10 טויזענד עמודים

נעגען דער חיים-רוסישער „הראמאדע״.

ווילנא, 15 נאָוו. (אא.) אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאָרבערייטונג צום פּראָצעס פון ד׳ צעסטערמע מוסלערשער פון דער חיים-רוסישער „הראמאדע״ דערוויסען מער זיך, אַז די צאָהל אנגעקלאגטע בעטרעגט 59 פערזאָן. וועגען 51 ארעסטירטע און שוין פערענדיגט

פויליש-דייטשע אונטערהאנדלונגען
וועגען די פערהעלטנישען אויף דער גרעניץ.
סענסאציאנעלער אורטייל איז רומענישען געריכט.—מאנולעסקו בעפרייט.

פויליש-דייטשע אונטערהאנדלונגען
וועגען די פערהעלטנישען אויף דער גרעניץ.

וואַרשא (טעלעפאָניש) געלטען פאַרמיטאָג האָט דער אינגערן-מיניסטער סקרזינסקי געשפּענט די זויצונג פון דער געמישטער פויליש-דייטשער קאָמיסיע צו רעגולירן די פערהעלטנישען אויף דער גרעניץ. אין דער קאָנפערענץ זענען זיך: דער פאַרשטעהער פון דער דייטשער רעגירונג, מיניסטער עמאַרדס, דער דעלעגאַט פון דער פּוילישער רעגירונג, קאָמישאַרעווסקי און די מיטגלידער פון דער געמישטער קאָמיסיע, וועלכע זענען פערשיידענע געוואָרען דורך די רעגירונגען פון פּוילן און דייטשלאַנד. פון דער דייטשער זייט בעשטעהט זי פון 9 פערזאָנען און פון דער פּוילישער — 13.

סענסאַצ. אורטייל איז רומעניען—מאנולעסקו בעפרייט.

בוקאַרעשט, 15 נאָוו. (ספּ. צום „י.ט.") הייטיגע בעשלוס אין אַ אַרויסגעבראַכטען געשוואָרען דער אַרמעל אויבער דעם גוף. מינעסקו מאַנולעסקו. מיט 8 שטימען געגען 2 האָט מען אויהם בעפרייט פון ישמוערער שולד.

דער פּראָקוראָר האָט דעם אָנקלאָגטען בעשולדיגט אין מלוכה-פערראַט. זיין פערטיידיגער, דר. גאָוו. פּרעמיער גענעראַל אַוואַרעסקו האָט אַלס פערטיידיגונגס-מאַטעריאַל אַרויסגעריקט דאָס, וואָס מאַנולעסקו האָט געאַרבייט פלוץ און דער ריכטער מעגליך צו מאַכען דעם לץ פאַלען צוריקשטאָר פון גאָוו. טרייפּרוצ'ן מאָל קען רומעניען אין דאָס קאָן גושט בעפרעדט ווערען אַלס אַ פערבערער גאַלץ אורטייל האָט מען כאַרעלעכען תיפה בעפרייט.

קאמוניקאט פון דער רומענישער רעגירונג וועגען אורטייל.

בוקאַרעשט, 15 נאָוו. (אַמע) באַלד נאָכדעם ווי עס אין פּעוואיסט געוואָרען דער אורטייל אין מאַנולעסקו'ס פּראָצעס, אין זיך דער ריכטערישער מיניסטער-ראַט צוגעקומען אויף אַ ספּעציעלער זיצונג און עס אין אַרויסגעגעבען געוואָרען אַן אָפיציעלער קאָמוניקאַט.

אין קאָמוניקאַט ווערט ערקלערט, אַז די רעגירונג האָט מאַנולעסקו'ן אַרעסטירט אַלס אַ פערדעכטיגען צו אַ פערראַטעריש-פערזונדערלעכטיט פרי אַ צייט זי האָט אויפגעהערט אַלס אַ מיניסטער פון אַנגלאַנד. דער פּראָקוראָר און אַזוי אַרום אַנגעגעבען געוואָרען מיט אַלע אַטעשטערע שטימען געגען אונעם.

פרעסע-פרייהייט — אבער נישט פאר אלעמען.
זעלבסטערשטענדליך איז דאס אזוי אין רוסלאנד.

ריגאַ, 15 נאָוו. (אַמע) די אויסלענדישע דעלעגאַציעס, וועלכע זענען געקומען צום 10-יאָהריגען יובילעום פון דער אָקטאָבער-רעוואָלוציע און רוסלאַנד, האָבען סטאַלנ'ען געשטעלט אַ פראַגע, פאַר וואָס די סאָוויעטען בעטעמען פון די סאָציאַל-דעמאָקראַטען. דערלויף דאָס סטאַלין געגעבערט, אַז פאַר דער מלחמה זענען די סאָציאַל-דעמאָקראַטען געווען רעוואָלוציאָנער אין בעטעמפּט די פּאַרשוואַזיע. אויפן האָט זיך אַנער די לאַגע געענדערט, די סאָציאַל-דעמאָקראַטען תאָבען שלום געמאַכט מיט דער גערגשראַל אַוואַרעסקו דאָס אַלס פערטיידיגונגס-מאַטעריאַל אַרויסגעריקט דאָס, וואָס מאַנולעסקו האָט געאַרבייט פלוץ און דער ריכטער מעגליך צו מאַכען דעם לץ פאַלען צוריקשטאָר פון גאָוו. טרייפּרוצ'ן מאָל קען רומעניען אין דאָס קאָן גושט בעפרעדט ווערען אַלס אַ פערבערער גאַלץ אורטייל האָט מען כאַרעלעכען תיפה בעפרייט.

פרעסע-פרייהייט — אבער נישט פאר אלעמען.
זעלבסטערשטענדליך איז דאס אזוי אין רוסלאנד.

ריגאַ, 15 נאָוו. (אַמע) די אויסלענדישע דעלעגאַציעס, וועלכע זענען געקומען צום 10-יאָהריגען יובילעום פון דער אָקטאָבער-רעוואָלוציאָן און רוסלאַנד, האָבען סטאַלנ'ען געשטעלט אַ פראַגע, פאַר וואָס די סאָוויעטען בעטעמען פון די סאָציאַל-דעמאָקראַטען. דערלויף דאָס סטאַלין געגעבערט, אַז פאַר דער מלחמה זענען די סאָציאַל-דעמאָקראַטען געווען רעוואָלוציאָנער אין בעטעמפּט די פּאַרשוואַזיע. אויפן האָט זיך אַנער די לאַגע געענדערט, די סאָציאַל-דעמאָקראַטען תאָבען שלום געמאַכט מיט דער גערגשראַל אַוואַרעסקו דאָס אַלס פערטיידיגונגס-מאַטעריאַל אַרויסגעריקט דאָס, וואָס מאַנולעסקו האָט געאַרבייט פלוץ און דער ריכטער מעגליך צו מאַכען דעם לץ פאַלען צוריקשטאָר פון גאָוו. טרייפּרוצ'ן מאָל קען רומעניען אין דאָס קאָן גושט בעפרעדט ווערען אַלס אַ פערבערער גאַלץ אורטייל האָט מען כאַרעלעכען תיפה בעפרייט.

לאנדאו—חיפה—סאאירא
וועט האבען בכרוב א דירעקטע באהן-פערבינדונג.

לאָנדאָן, 15 נאָוו. יט"אַ) מיט נאָכדעם ווען געשלעגען ווערען אַ דירעקטע באַהן-פערבינדונג לאָנדאָן—חיפה—לאַאירא.

דאָס איז אַ שטח פון 3 מיליאָן מיל. דעם גאַנצען שטח, אַ חצי פון טריפּאָלים בין חיפה פאָרט מען מיט דער אייזענבאַהן. פון טריפּאָלים בין חיפה פאָרט מען אין אַ אייזענבאַהן-פערבינדונג צווישען דיחייפּ-שטעט פון שנגלאַנד, ארץ ישראל און עגיפּטען.

איהר מאו און זיין ווייב.

וואַרשא (טעלעפאָניש) פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אַ פרוי פון אַ וואַרשאער בעוואיסטען פאַבריקאַנט האָט זיך דרייט וועגען אויספאַרשונג. אויספאַרשונג, אַמט אַ געמאַרען, אַז מיט אַ פאַר מינוט פריהער האָט אַ געוויסער אומגלייך גיר מיט אַנהר גערעדט דרייען טעלעפאָן און אין אויספאַרשונג, אַמט אַ געמאַרען, אַז מיט אַ פאַר מינוט פריהער האָט אַ געוויסער אומגלייך גיר מיט אַנהר גערעדט דרייען טעלעפאָן און אין אויספאַרשונג, אַמט אַ געמאַרען, אַז מיט אַ פאַר מינוט פריהער האָט אַ געוויסער אומגלייך

אויספאַרשונגס-אַמט צו נעמען און שיין אויהן כאַן.

—0—

פרוי זאַנגוויל אנגעקומען קיין ארץ-ישראל.

ירושלים (יט"אַ) דאָ איז אָנגעקומען אויף אַ לענגערן בעזוך קיין ארץ-ישראל. די אַלטע נאַלן בעקאַנטע אין געזעלשאַפטלעכען טעטיגקייט ה' ישראל זאַנגוויל.

קאמיסיע פאר די ענינים פון נאצ. מינדערהייטען
וועט נישט בעטראַכטען די פראַגע וועגען זונטאָג-רוה.

וואַרשא (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די אייזער קאָמיסיע פון די זיבעטען פאַר די ענינים פון נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. די קאָמיסיע וועט זיך בלויזן פאַרנעמען מיט די פראַגע וועגען אַפשאַפונג פון די צאַרישע בעגרענעצונגען פאַר יידען.

מערדער שיילט אפ די הויט פון זיין קרבן און רויבט פון איהם צו 4 זל.
דער פראצעס קומט היינט פאר אין וואַרשעווער שטאַנד-געריכט.

וואַרשא (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) און וואַרשאַווער שמאַנד-געריכט הויבט זיך היינט אָן דער פּראָצעס פון די פראַנטשישע, וועלכע האָט פערמאָרדעט אַ דראָגשאַזש הינטער לאַרן. דער מערדער האָט פון אויהם אָפּגעשיילט די הויט פון פיס, אויפגעהויבן אַלע זיינע קלייטער און אַלע זאַכען אויפגעהויבן אַלע זיינע קלייטער און אַלע זאַכען.

רעגיסטראַציע פון יאהרגאנג 1907.
ווער דארף זיך היינט רעגיסטרירען.

(פ) דאָס פּאָליצעמאַיש - מיליטערישע פּירעאַ בנים מאַגיסטראַט מעלדט בעקאַנט אַז מאָרגען דעם 17, דאַרפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראַציע אין לאַסאַל פון טראַגאַנטע 10 די געבוירענע פון 1907, וואָס וואוינען שטענדיג צו צייט ווילנע און פאַרן אויפ'ן שטח פון 1. קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען פון M ביז Z.

האנדעלס-ראט ביי דער פוילישער געזן. אין לאנדאו קומט קיין לאדז.

(ע) קומענדיגע וואָך זאָל קומען קיין לאָדז דער האַנדעלס-ראַט בי דער פּוילישער נעזאַנדטשאַפט אין לאָנדאָן ה' פאָולאָווסקי, כדי אָפּצוהאַלטען מיט די פאַרשטעהער פון האַנדעל און אינדוסטריע אַ ריטע קאָנפערענצען, מיט צו רעגולירען די האַנדעלס-בעציהונגען צווישען לאָדז, דעם גרעסטען טעקסטיל-צענטער אין פּוילען מיט דעם טעקסטיל-צענטער אין ענגלאַנד.

אוז דער מאגיסטראט בויט דאך...
נאך אן אינמערוועניג פון סאציאליסטישע ראטמענער ביים וואיעוואדא.

(§) ווי בשטאַנד האָט זיך מיט אַ צייט צוריק געשוואַרעט אַ דעלעגאַציע פון די גע-אויפגעשטעלטע ראַטמענער צום וואָ ישוואָדאַ מיט אַ בקשה אַרויסצוגעבען אַ פערארדנונג, אַז דער מיניסטער זאָל אַפּשטעלען דאָס בויען די שטאַטער גע-בוידע אין קאַליע-גאַרטען, צליפּ דעם, וויל דער גנטער מאַגיסטראַט וועט דאָבען וויסלמוגע אויפגעבען, ווי: בויען אַ שפּי מאָל א. א. דער וואיעוואָדאַ האָט טעכים נעמען צו די אויפמערקזאַמען פון דער דעלעגאַציע פון די גע-מיניסטראַט אַפּשטעלען די אַרבעט מיט אַרום שטאַטער-בוי. דער מאַגיס-טראַט מוט זיך אַבער כ'ילגיגע אין די אַרבעטען גאָהן ווייטער אַן. אין שייכות דערמיט זאָל אַ דעלעגאַציע פון סאָציאַ-ליסטישע ראַטמענער זיך נאָך אַמאָל ווענדען צום וואָיעוואָדאַ ווען דער מאַגיס-טראַט וועט אויך פון אַ פּרוף אַנטלויפן די אַרבעטען.

„אויף אגלעזעל טיי" מיט'ן קינסטלער ה' פיליכאווסקי.
ווי אזוי האט ער געשאפען דאס היסטרישע בילד „די ערעסנונג פון ירושלים'ער אוניווערזיטעט".

זונטאָג אויבנד האָט דער אַרויסגעבער פון „לאַדזער טאָגעבלאַט", רעדאַקטאָר עמנואל האַמבורסקי און זיין פרוי-וואַיינג געמאַכט אַ אויפטאָ-מע פאַר דעם בעריהמטען יידישן קינסט-לער ה' לעאָפּאָלד פּוליכאווסקי: אין דער אויפגאַבע האָבען זיך בעטייל-ינגט מעדיצינע אינטעלאַדזשענץ געסט, אַנגעזעהענע לאַדזער עסקים, כלל-טעער, דער רעדאַקטאָר און רעדאַקטיע-מיטאַלי-דער פון „לאַדזער טאָגעבלאַט".

בעים שעהן גערעדט מיט האָט דער קינסטלער אויפגעגעבען זעהר אינטע-רעסאַנטע עפּיזאָדען אין שילדערונגען. ווי אַזוי, אין מיט וואַסערע מסירות-נפש ער האָט געמאַלט דאָס היסטאָרישע בילד „די ערעסנונג פון השכלה'דיגע אונזערע אין ירושלים".

אינגעגע אנצוהערע שפּנאַדען וועלכע מוד פרעגען אין אונעם פון די ק'מעג-דיגע נאַכען פון אַזעלכע צייטונג.

לופט-קאמוניקאציע לאדז-בערלין.

(פ) ס'ווערט געפּלאַנט אין קומענדי-גען יאָהר צו שאַפען אַ גאַנצע רייד לופט-לינעס צווישען לאָדז און אַ ריטע שטעט אין לאַנד און אויסלאַנד. אַזוי זאָל למשל די לינע בערלין — וואַרשע געהן אויבער לאָדז, וועלכע זאָל חיי דעם פער-בינדונג ווערען אויך מיט קאַטאָוויץ און דאַנציג.

היינט עפנונג פון „רייסקי פטאַק".

די עפנונג פון דער „רייסקי פטאַק", וואָס האָט געלטען אַלס אַ פרוף פאַר קינסלער און „אינטעריאַל" אין אָפּגעלעגט געוואָרען אויף הבנס, מיטוואָך. דאָס נעמען דער רעוויסטער פערמאַגט בעקאַנטע אַרטיסטישע קרעפטען און דאָס פּראָ-גראַם און העלפט אַטוזיאַזמע.

אפצאהל פאר מיליטער-ביכלעד.

(פ) בעים אַרויסגעמען אַ גוט מיליטער-ביכלעד אויפ'ן אָרט פון דעם פערלאָרענע-גען צוליב אונגעגער שאַד מוז מען אַפּ-צאָרען שטעמפּעל-אַפּצאָהל.

קופאן № 95
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פון דער רעגינען קיסטן קען בעקומען אומזיסטע יורידישע עצות דורך'ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.
גילטיג היינט, מיטוואָך
ד. 16. נאָוועמבער פון 8—9 אָנ.

מורא'דיגער גאז-אויפרייס אין אמעריקא.
30 טויטע און 500 פערוואונדעטע דערונטער 200 שול-קינדער. — גאנצע גאסען חרוב געווארען.

ניו-יאָרק, 15 נאָוו. (ספּ. צום י.ט.) די ציסטערנע, וועלכע אין אויפגעריסען געוואָרען בעת דער שיידערלעכער קאַ-טאַסטראָפע אין פּוטסבורג האָט געהערט צו דער פירמע „קוויטסבל". דאָס אין געווען די גרעסטע גאַז-ציסטערנע אין דער וועלט. אין אויסמאַנג האָט זי גערעכנט 5 מיליאָנען קובין פוס. ווען דער אויפריס אין פאַרגעקומען זענען אין דער גאַזאַו-גיע געווען בעשעפטיגט 300 אַרבייטער. 30 טויטע האָט מען שוין בין אויפ אַפּאָיטרגעשעפט פון הונדערט די חורבות פון הכל רעכענט מען, זענען פאַרהאַן 600 פערוואונדעטע.

דער אויפריס אין געווען פון אַ גע-וואַלטיג-מאָראַליכער קראַפט. די מאַסען שטאַנען שטיל-זעלען אין די בע-שטאַנד-טייל פון קעטל זענען געווען אויף אַ גרויס שטיק אַנשלעכערט געוואָרען אויף עשלעכע מיל.

אַ'ערך פון 200 קינדער, וואָס האָבען זיך געפונען אויף אַ שפּיל-פּלאַץ אויף אייגענע גאַסען ווייטער פון דער גאַזאַוויגע, זענען פערוואונדעט געוואָרען פון די צראַפּעלערע שטיקער אַזעלע.

מענשען זענען געלאָפען אויפער די גאַסען מיט גע-וואַלד, מיט אַ מאָראַנען, מיט פאַר שרעק. אויף אַ מאָראַנען, וואָס אין אַרומגעפאַהרען אויף אַ ווייס ליגענדע גאַס, אין אַראָפּגעפאַלען אַ גרויס שטיק אַזעלע אין אויהם צושטעמערט אויף אַ אַוטאָמאָביל.

מערדער שיילט אפ די הויט פון זיין קרבן און רויבט פון איהם צו 4 זל.
דער פראצעס קומט היינט פאר אין וואַרשעווער שטאַנד-געריכט.

וואַרשא (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) און וואַרשאַווער שמאַנד-געריכט הויבט זיך היינט אָן דער פּראָצעס פון די פראַנטשישע, וועלכע האָט פערמאָרדעט אַ דראָגשאַזש הינטער לאַרן. דער מערדער האָט פון אויהם אָפּגעשיילט די הויט פון פיס, אויפגעהויבן אַלע זיינע קלייטער און אַלע זאַכען.

רעגיסטראַציע פון יאהרגאנג 1907.
ווער דארף זיך היינט רעגיסטרירען.

(פ) דאָס פּאָליצעמאַיש - מיליטערישע פּירעאַ בנים מאַגיסטראַט מעלדט בעקאַנט אַז מאָרגען דעם 17, דאַרפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראַציע און לאַסאַל פון טראַגאַנטע 10 די געבוירענע פון 1907, וואָס וואוינען שטענדיג צו צייט ווילנע און פאַרן אויפ'ן שטח פון 1. קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען פון M ביז Z.

האנדעלס-ראט ביי דער פוילישער געזן. אין לאנדאו קומט קיין לאדז.

(ע) קומענדיגע וואָך זאָל קומען קיין לאָדז דער האַנדעלס-ראַט בי דער פּוי-לישער נעזאַנדטשאַפט אין לאָנדאָן ה' פאָולאָווסקי, כדי אָפּצוהאַלטען מיט די פאַרשטעהער פון האַנדעל און אינדוס-טריע אַ ריטע קאָנפערענצען, מיט צו רעגולירען די האַנדעלס-בעציהונגען צווי-שען לאָדז, דעם גרעסטען טעקסטיל-צענטער אין פּוילען מיט דעם טעקסטיל-צענטער אין ענגלאַנד.

אויף אגלעזעל טיי" מיט'ן קינסטלער ה' פיליכאווסקי.
ווי אזוי האט ער געשאפען דאס היסטרישע בילד „די ערעסנונג פון ירושלים'ער אוניווערזיטעט".

זונטאָג אויבנד האָט דער אַרויסגעבער פון „לאַדזער טאָגעבלאַט", רעדאַקטאָר עמנואל האַמבורסקי און זיין פרוי-וואַיינג געמאַכט אַ אויפטאָ-מע פאַר דעם בעריהמטען יידישן קינסט-לער ה' לעאָפּאָלד פּוליכאווסקי: אין דער אויפגאַבע האָבען זיך בעטייל-ינגט מעדיצינע אינטעלאַדזשענץ געסט, אַנגעזעהענע לאַדזער עסקים, כלל-טעער, דער רעדאַקטאָר און רעדאַקטיע-מיטאַלי-דער פון „לאַדזער טאָגעבלאַט".

40 פראצענט קינסטליכע אבארטען איז ווייס-רוסלאנד.

מאָסקווא, 15. נאָוו. (א. ו.) די מינסקער פּרעסע ברעגנט אַנ'איבערע-סאַנטען בעריכט וועגען די צאָהל פון קינסטליכע אַבאָרטען, וואָס זענען פערעגע-סטרירט געוואָרען אין געזונדהייטס-אַמט בי דער ווייס-רוסישער סאָוויעט-רעגירונג. די בעוואוסט זענען די קינסטליכע אַבאָרטען נישט פערבאָטען אין רוסלאַנד. די פּאַציענטעס נוצען טאַקע דאָס אויס אין אַ זעהר ברייטען מאַסשטאַב. לויט די סטאַטיסטישע ציפערן איז צו זעהן, אַז אין יאָהר 1925 זענען אויף 1000 געבורטען פערגעשיידט געוואָרען 250 קינסטליכע אַבאָרטען. אין יאָהר 1926 איז די צאָהל פון קינסטליכע אַבאָרטען געשטיגען אויף 100 פּראָצענט.

פּאַראַלעל מיט דער דאָזיגער ערשיינונג, פערקלענערט זיך דער נאַטירליכער צוואוקס פון דער בעפעלקערונג אין ווייס-רוסלאַנד. די פּאַציענטעס, וואָס פיהרען אויף זיך דורך די קינסטליכע אַבאָרטען רעקרוטירען זיך סרוב פון אַרבייטער-פרויען אין דינסטען. אין די שטעט בעטרעפען די דאָזיגע אַבאָרטען 40 פּראָצענט פון דער אַלגעמיינער צאָהל געבורטען און אויפ'ן דאָרף — 30 פּראָצענט.

זאל פילהארמאניע
1892-1927 XXXV
היינט מיטוואך, ד. 16. נאָוועמבער ד. י. 8 אָוענד גראַנדיעזע
XXXV יובילעום-פייערונג
פון לאַנגיאָהריגען גוט-בעקאַנטען געשעפטס-לוימער פון יוד. טעאַטער
ה' איסר בעזמאן
ספּעציעל צו דער יובילעום-פייערונג ווערט געשפּילט מיט'ן אַנטיל פון די בעליבטע אַמעריקאַנער געסט
אנא און היימאן יאקובאוויטש
רער לעצטער אין גרעסטער שלאַגער פון גאַנץ אַמעריקאַ, ווי אויך לעצטענס אין וואַרשא
יודעלעס בר-מצוה
אָפּגעריכט אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג פון שאָמאַשעווסקי, מוזיק פון שלאָסבערג, רעזשיסיר היימאן יאקובאוויטש. הויפּט-ראָל „לאה"-אנא יאקובאוויטש.
צום שלוס: אַ גרויסער דיווערטיסמענט מיט'ן אַנטיל פון אנא יאקובאוויטש, זעווסקינא, בירנבוים, באַלבירסקי, מאַכאַראָווסקי, צוויליך, אויך די טאָכטער פון ה' בעזמאַן, פרל. רעגינא בעזמאַן נעמט אַנטיל אין געזאַנג און דעקלאַמאַציעס.
ס'נעמען אַנטיל פרויען: בעזמאַן, זעווסקינא, מאַכאַראָווסקא, פּערלמאַן, מענער: אריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורסקי, מאַכאַ-ראָווסקי, נעהוויז, פּעליאַנסקי, צוויליך. מוזיקאַל. לייטונג: ל. זעלמאַן. אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהארמאניע-זאַל.

סענסאציאנעלער פראצעס אין מיליטער-געריכט.
אנגעקלאגטער איז ענטלויפן פון פראנט ווערט פרייגעשפראכן.

(ב) נעכטען האָט דאָס מיליטער-גע-ריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס נעגען זעלגער פון 28. פּאָלק פאַנדשעק יוזעף, וואָס איז אָנגעקלאָגט געוואָרען אין אַנטלויפן פון פּוילען - באַלשעוויסטישען פראָנט.

דער בעשילדיגטער ערקלערט, אַז ער איז געגאַנגען געוואָרען אין געשפּאַנגען שאַפט דורך די לוטווינער, אויסשטעהענ-דיג גרויסע צרות אין ער אַנטלאָפען פון אַוועגער לויטא קיין קאָנגסבערג. דאָ דאָ-ען אויהם ווידער געפאַנגען די דייטשען אין ער איז געווען אויף שווערע מיאַנגס אַרבייט אין פרייסען 5 יאָהר, פון וואָנען ער האָט זיך שעדליך אַרויסגעריסען קיין פּוילען.

די עדות, פּאָליאַנאָוו און קאַפּיטאַן פון זעלבען פּאָלק גובען אַ אַנגונסטיגע

מורא'דיגער גאז-אויפרייס אין אמעריקא.
30 טויטע און 500 פערוואונדעטע דערונטער 200 שול-קינדער. — גאנצע גאסען חרוב געווארען.

ניו-יאָרק, 15 נאָוו. (ספּ. צום י.ט.) די ציסטערנע, וועלכע אין אויפגעריסען געוואָרען בעת דער שיידערלעכער קאַ-טאַסטראָפע אין פּוטסבורג האָט געהערט צו דער פירמע „קוויטסבל". דאָס אין געווען די גרעסטע גאַז-ציסטערנע אין דער וועלט. אין אויסמאַנג האָט זי גערעכנט 5 מיליאָנען קובין פוס. ווען דער אויפריס אין פאַרגעקומען זענען אין דער גאַזאַו-גיע געווען בעשעפטיגט 300 אַרבייטער. 30 טויטע האָט מען שוין בין אויפ אַפּאָיטרגעשעפט פון הונדערט די חורבות פון הכל רעכענט מען, זענען פאַרהאַן 600 פערוואונדעטע.

דער אויפריס אין געווען פון אַ גע-וואַלטיג-מאָראַליכער קראַפט. די מאַסען שטאַנען שטיל-זעלען אין די בע-שטאַנד-טייל פון קעטל זענען געווען אויף אַ גרויס שטיק אַזעלע מיל.

אַ'ערך פון 200 קינדער, וואָס האָבען זיך געפונען אויף אַ שפּיל-פּלאַץ אויף אייגענע גאַסען ווייטער פון דער גאַזאַוויגע, זענען פערוואונדעט געוואָרען פון די צראַפּעלערע שטיקער אַזעלע.

מענשען זענען געלאָפען אויפער די גאַסען מיט געוואַלד, מיט אַ מאָראַנען, מיט פאַר שרעק. אויף אַ מאָראַנען, וואָס אין אַרומגעפאַהרען אויף אַ ווייס ליגענדע גאַס, אין אַראָפּגעפאַלען אַ גרויס שטיק אַזעלע אין אויהם צושטעמערט אויף אַ אַוטאָמאָביל.

40 פראצענט קינסטליכע אבארטען איז ווייס-רוסלאנד.

מאָסקווא, 15. נאָוו. (א. ו.) די מינסקער פּרעסע ברעגנט אַנ'איבערע-סאַנטען בעריכט וועגען די צאָהל פון קינסטליכע אַבאָרטען, וואָס זענען סטרירט געוואָרען אין געזונדהייטס-אַמט בי דער ווייס-רוסישער סאָוויעט-רעגירונג. די בעוואוסט זענען די קינסטליכע אַבאָרטען נישט פערבאָטען אין רוסלאַנד. די פּאַציענטעס נוצען טאַקע דאָס אויס אין אַ זעהר ברייטען מאַסשטאַב. לויט די סטאַטיסטישע ציפערן איז צו זעהן, אַז אין יאָהר 1925 זענען אויף 1000 געבורטען פערגעשיידט געוואָרען 250 קינסטליכע אַבאָרטען. אין יאָהר 1926 איז די צאָהל פון קינסטליכע אַבאָרטען געשטיגען אויף 100 פּראָצענט.

פּאַראַלעל מיט דער דאָזיגער ערשיינונג, פערקלענערט זיך דער נאַטירליכער צוואוקס פון דער בעפעלקערונג אין ווייס-רוסלאַנד. די פּאַציענטעס, וואָס פיהרען אויף זיך דורך די קינסטליכע אַבאָרטען רעקרוטירען זיך סרוב פון אַרבייטער-פרויען אין דינסטען. אין די שטעט בעטרעפען די דאָזיגע אַבאָרטען 40 פּראָצענט פון דער אַלגעמיינער צאָהל געבורטען און אויפ'ן דאָרף — 30 פּראָצענט.

זאל פילהארמאניע
1892-1927 XXXV
היינט מיטוואך, ד. 16. נאָוועמבער ד. י. 8 אָוענד גראַנדיעזע
XXXV יובילעום-פייערונג
פון לאַנגיאָהריגען גוט-בעקאַנטען געשעפטס-לוימער פון יוד. טעאַטער
ה' איסר בעזמאַן
ספּעציעל צו דער יובילעום-פייערונג ווערט געשפּילט מיט'ן אַנטיל פון די בעליבטע אַמעריקאַנער געסט
אנא און היימאן יאקובאוויטש
רער לעצטער אין גרעסטער שלאַגער פון גאַנץ אַמעריקאַ, ווי אויך לעצטענס אין וואַרשא
יודעלעס בר-מצוה
אָפּגעריכט אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג פון שאָמאַשעווסקי, מוזיק פון שלאָסבערג, רעזשיסיר היימאן יאקובאוויטש. הויפּט-ראָל „לאה"-אנא יאקובאוויטש.
צום שלוס: אַ גרויסער דיווערטיסמענט מיט'ן אַנטיל פון אנא יאקובאוויטש, זעווסקינא, בירנבוים, באַלבירסקי, מאַכאַראָווסקי, צוויליך, אויך די טאָכטער פון ה' בעזמאַן, פרל. רעגינא בעזמאַן נעמט אַנטיל אין געזאַנג און דעקלאַמאַציעס.
ס'נעמען אַנטיל פרויען: בעזמאַן, זעווסקינא, מאַכאַראָווסקא, פּערלמאַן, מענער: אריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורסקי, מאַכאַ-ראָווסקי, נעהוויז, פּעליאַנסקי, צוויליך. מוזיקאַל. לייטונג: ל. זעלמאַן. אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהארמאניע-זאַל.

סענסאציאנעלער פראצעס אין מיליטער-געריכט.
אנגעקלאגטער איז ענטלויפן פון פראנט ווערט פרייגעשפראכן.

(ב) נעכטען האָט דאָס מיליטער-גע-ריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס נעגען זעלגער פון 28. פּאָלק פאַנדשעק יוזעף, וואָס איז אָנגעקלאָגט געוואָרען אין אַנטלויפן פון פּוילען - באַלשעוויסטישען פראָנט.

דער בעשילדיגטער ערקלערט, אַז ער איז געגאַנגען געוואָרען אין געשפּאַנגען שאַפט דורך די לוטווינער, אויסשטעהענ-דיג גרויסע צרות אין ער אַנטלאָפען פון אַוועגער לויטא קיין קאָנגסבערג. דאָ דאָ-ען אויהם ווידער געפאַנגען די דייטשען אין ער איז געווען אויף שווערע מיאַנגס אַרבייט אין פרייסען 5 יאָהר, פון וואָנען ער האָט זיך שעדליך אַרויסגעריסען קיין פּוילען.

די עדות, פּאָליאַנאָוו און קאַפּיטאַן פון זעלבען פּאָלק גובען אַ אַנגונסטיגע

אויף אגלעזעל טיי" מיט'ן קינסטלער ה' פיליכאווסקי.
ווי אזוי האט ער געשאפען דאס היסטרישע בילד „די ערעסנונג פון ירושלים'ער אוניווערזיטעט".

זונטאָג אויבנד האָט דער אַרויסגעבער פון „לאַדזער טאָגעבלאַט", רעדאַקטאָר עמנואל האַמבורסקי און זיין פרוי-וואַיינג געמאַכט אַ אויפטאָ-מע פאַר דעם בעריהמטען יידישן קינסט-לער ה' לעאָפּאָלד פּוליכאווסקי: אין דער אויפגאַבע האָבען זיך בעטייל-ינגט מעדיצינע אינטעלאַדזשענץ געסט, אַנגעזעהענע לאַדזער עסקים, כלל-טעער, דער רעדאַקטאָר און רעדאַקטיע-מיטאַלי-דער פון „לאַדזער טאָגעבלאַט".

לופט-קאמוניקאציע לאדז-בערלין.

(פ) ס'ווערט געפּלאַנט אין קומענדי-גען יאָהר צו שאַפען אַ גאַנצע רייד לופט-לינעס צווישען לאָדז און אַ ריטע שטעט אין אַ ריטע און אַ ריטע שטעט אין לאָדז און אין אויסלאַנד. אַזוי זאָל למשל די לינע בערלין — וואַרשע געהן אויבער לאָדז, וועלכע זאָל חיי דעם פער-בינדונג ווערען אויך מיט קאַטאָוויץ און דאַנציג.

היינט עפנונג פון „רייסקי פטאַק".

די עפנונג פון דער „רייסקי פטאַק", וואָס האָט געלטען אַלס אַ פרוף פאַר קינסלער און „אינטעריאַל" אין אַפּגעלעגט געוואָרען אויף הבנס, מיטוואָך. דאָס נעמען דער רעוויסטער פערמאַגט בעקאַנטע אַרטיסטישע קרעפטען און דאָס פּראָ-גראַם און העלפט אַטוזיאַזמע.

אפצאהל פאר מיליטער-ביכלעד.

(פ) בעים אַרויסגעמען אַ גוט מיליטער-ביכלעד אויפ'ן אָרט פון דעם פערלאָרענע-גען צוליב אונגעגער שאַד מוז מען אַפּ-צאָרען שטעמפּעל-אַפּצאָהל.

קופאן № 95
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פון דער רעגינען קיסטן קען בעקומען אומזיסטע יורידישע עצות דורך'ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.
גילטיג היינט, מיטוואָך
ד. 16. נאָוועמבער פון 8—9 אָנ.

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר: נעמט-שאן פון 6 ביז 7 אין אוועגד.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישטצוריקגעשיקט.

רעד: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

די פאליטישע שאכצוגעז

צום קומענדיגען וואהל-קאמף.

מיר שטעהען שוין, אלזא, האלב פאר דער אפיציעלער וואהל-קאמפאניע צום סיים און סענאט. אלע פלאנען און השערות, אז די רעגירונג-פרעסע רעדט מיט ויכרמיים וועגען דעם, אז דעם 28 ה. ח. וועט דער מליכה-פרעזידענט שרויסגעבען א דעקרעט מכח דער אויפלעזונג פון סיים און דעם סענאט און סיהעלען בעשטימט ווערען נייע סיים וואהלען אויף דעם 26 מעבריואר 1928.

צוזישען אלע פארטייען הערשט שוין איצט א שטימונג, ווי ערב דער נענערעל-שלאכט.

אנ'אלגעמיינער שטריד בעמערקט זיך ביי אלע פארטייען פון די עגרעמעס ביז פ. פ. ס.: זיי האבען פערלוירען די זיכערקייט. דאס נעמט זיך דערפון, וואס נישט-כוסענדיג אויף דער אפאזיציאנעלער שטעלונג, וויי פערנעהמען לגבי דער רעגירונג, סענען זיי אבער נישט, ריכטיגער, ווי פערלען זיי נישט, איינרייסען מיט איהר אינגאנצען. פ. פ. ס. האט נאך נישט פערלוירען די האפנונג, אז שפעטער, ווען די מעדרהייט פון אנ'אנדערע, א דעמאקראטישע, וועט די רעגירונג אויפהערען מיט איהר לאווירונגס-פאליטיק און זיך שטעלען אויף דער זייט פון די אמת-דעמאקראטישע עלעמענטען. די לעצטע בעשלוסען פון פעפעסישען דזיפט-ראט דערזען אזוי ווייניג ווען אפאזיציאנעלען סאמט נעגען דער רעגירונג און דער „ראבאטניק" האט בכלל אויפגעהערט צו בערירען די פראגען, וואס מענען רייצען די פילסודסקי-טרייע ... די מעדרהייט פון „פיאסט" האט אמת אויסגעדריקט צופרידיקייט מיט דער רעזאלוציע לאזען איבער אנ'אפען מירעל, כדי צו קענען פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט די רעגירונגס אנהענגער. אין די כאדעמישע סרייזען הערשען אויך מיינונגס-פערשידענהייטען בנוגע דער בעציהונג צו דער רעגירונג. די איינציג כאנסטקווענט אפאזיציאנעלע פארטיי, איז די ענדעסישע. אבער אויך זיי וואלטען זעהר דעלען שלום-מאכען מיט פילסודסקי'ן.

מיט דער רעגירונגס-פאליטיק, א חוץ די מליינע אויסנאהמען, זענען זיי באמת צופרידען, און זייער גאנצער בעם איז, ווי בעזואוסט, נישט געגען דעם מקרם פון דער רעגירונג. אבער, זעהענדיג, אז אין דאזיגען מאמת זענען זיי די שוואכערע, זענען זיי גרייט צו שליסען שלום. דער פערמיטלער פון דאזיגען שידוך וויל ווערען דער בעסאנטער סטראנסקי, וועמענס פארטיי ס'נעהער שוין צום רעגירונגס-לאגער.

ווי מיר זעהן, הערשט נאך א געוואלדיגער כאאס און דעזאריענטאציע אויף דער פאליטישער גאס. מ'סען דעריבער גארנישט פאראויסזאגען וועגען דער קומענדיגער וואהל-קאמפאניע.

און אפשר טאמי צילט דערצו די רעגירונגס-פאליטיק? זי וויל האלטען אלע פארטייען אין שאך און אזוי-ארום געוויגען א מעדרהייט איז נייעם סיים?

בו משה.

שווערע לאגע פון די רוסישע היימלאזע יודען איז דייטשלאנד.

בערלין (יט"א) דאס אמט צוריקגעקומען פון א לענגערע רייזע אנטער דער לאנד, שווייץ און פראנקרייך דער 77-יעהריגער פארשויצער פון פערבאנד פון דייטשע יודען און דייטשלאנד רב'מער ד"ר יעקב טשטשל.

אין א געשפרעך מיט'ן בערלינער פארשטעהער פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור, האט ד"ר טשטשל אויסגעדריקט זיין עגמות-שאלוב די רעזולטאטען פון זיין רייזע. די יודען, וואס האבען די משגלוכלעכע צו פיהרען ארויזגעלעבט און זייערע לעבנסער, האבען רוהיגער טשטשל ערקלערט, האבען נוט מיט פערשטערגניש פאר די לייטען פון די דייטשלאנדע יודען און רוסלאנד. די הייטיגע זעגען פיהרען דייטשטערגניש ראזונערט און האבען דאך נישט די מעגליכקייט זיך צורוקצוקערען און זייער הייטלאנד.

די יודיש-רוסישע הייטלאזע און דייטשלאנד בעשטעהען מעהר-רסמשם פון ארבייטס- אנגעהעריגע זעגים, פרויען און קינדער. די יוגענד דאס אויסגעזאגט דערשט און פערשטרעגט לעזערער, וואו מען נעמט גלייכ געגען א בעשעפטיגונג און האט זיך ווי עס אזא אינטערעסאנט. די הילפלאזע הייטלאזע, וואס זעגען אויפגעבלוזען און דייטשלאנד, לעבען אויסשרעכט שווערע בעדינגונגען און שלאגען אויף דער הולץ פון פער באנד פון די רוסישע יודען. דער פער באנד פארט נישט נאר א פילאנטראפישע מעשטיטוט, נאר ער בעמיהט זיך אויך צו נעבען פאנסטריבוטיוע הילף. עס זעגען אנגעשריבען נעשוואר לאנד קורסען, מען ערמעגלעכט קלוגע קינדער א. שו. וו. נאר א גרויסע הילף-שטייער אמט מצד דער פרייטער יודישער עמענט פלעגט און פערשטעהט לעזער ווען מען נעמט ראטשוען פון אנטעגנגנג די מוזיגערע יודישע דייטלאזע, וואס לייד פון זייער בוטער גורל און דייטש-לאנד.

לעדער בעצוהט זיך די יודישע געזעל שאפט און מערב-אויראפע גלייכגילטיג צום גורל פון די פערוואנדלטע יודען.

פאריז האט איצט א סענסאציאנעלען פראצעס געגען „פוילישע באנדיטען"

19 יונגע באנדיטען פון פוילען ווערען בעשולדיגט אין מארדען און אין איינברוכען.— עס פערטיידיגען זיי 20 אדוואקאטען, דערונטער האנרי מארעס און א יודישע אדוואקאטע. — עס דראהט טויט-שטראה.

(ספעציעלע קאָרעספאָנדענץ פון נ. פראנק, (פאריז).

אין דעם זעלבען געריכט-זאל, וואו ס'איז פארגעקומען דער שוואַרצבאַרד-פראצעס, שפילט זיך איצט אָב א צווייטער פראצעס, א וועניגער סענסאציאנעלער, א וועניגער הויכער, אבער וועלכער וועט זיכער געדויערן פיל לענגער, ווי דער שוואַרצבאַרד-פראצעס.

דער פראצעס פון פוילישע באנדיטען. א פראצעס פון אינגאנצען מערד און גזלה, א פראצעס פון אינגאנצען קרימינאל-כראניק. און דאך א פערפלאנטער-טער, א פראצעס מיט איין הארץ, וועלכער וואלט געקאנט פעראינטערעסירען א שערלאק האלמס.

אין פראנקרייך איז די פוילישע קאלאניע א גאנץ בעדייטענדע. דעם ערשטען יאנואר פון פערגאנגענעם יאהר זענען געווען אין פראנקרייך 500,000 פאליאקען. פון יאהר 1919 זענען 20,000 פאליאקען דורכגעגאנגען דורכ'ן פראנצויזישען טריבונאל.

די 19 פוילישע באנדיטען, וועלכע שטעהען איצט פאר'ן פראנצויזישען טריבונאל, זענען אלע געווען מיטגלידער פון א רויבער-באנדע, וועלכע האט זיך אויסגעהאלטען אין מיטען פאריז, אין הארץ פונ'ם יודישען קוואַרטאל, וואו די פוילישע בעפעלקערונג איז זעהר א גערדיכטע. די דאזיגע חברה, ס'רוב יוגענד, האט אויסגעפירט אזעלכע דרייסטע, משוגענע מארד- און רויב-אונטערנעמונגען, פון וועלכע די האר שטעלען זיך ממש קאפויר.

קיינער קען נישט געבען צו פערשטעהען, ווי אזוי אזא מין חברה פון אויסלענדישע שקצים, נישט קענענדיג פראנצויזיש, האט געקענט עטליכע יאהר כסדר אנפיהרען אזא אינטענסיוע מארד-אקטיוויטעט ביי דער נאז פון דער פראנצויזישער פאליציי. ס'איז אומגלויבליך, אומפערשטענדליך, און דאך אזוי. אבער ווי זאגען יודען: „סוף גנב לתליה", און אין יאהר 1925 האט די פראנצויזישע פאליציי געכאפט די ערשטע פינף מיטארבייטער פון דער באנדע. די ערשטע שוואלבען האבען מיטגעשלעפט די אנדערע. פאר'ן טריבונאל שטעהען נאר 19 באנדיטען, וויסען ווייסט מען פון אטלי-כע און צוואנציג.

קיינפאל וועט מען אויך נישט ווייסען וויפיל מארדען, גזלות און אנפאלען די באנדע טראגט אויפ'ן געוויסען. די אק-טיווסטע מיטגלידער פון דער באנדע זענען אלע יונגע שקצים'לעך.

דער גרויסער און אונבעדינגטער בע-שולדיגונגס-אקט רעדט פון בעשטימט 6 מארדען, 3 פערזוכען צו מארדען און 68 איינברוכען!

דער בעשולדיגונגס-אקט אלמען האט פערנומען צוויי גאנצע זיצונגען. דער דאזיגער אקט האלט נישט וועניגער ווי עטליכע הונדערט בלעטער—א גאנץ בוך.

ווי א „חדר" זיצען זיי אויסגעזעצט די דאזיגע 19 באנדיטען. אויף דער בע-שולדיגונגס-באנק האט מען זיי אויסגע-זעצט אויף דער באנק פון די דזשורנא-ליסטען, וועלכע האבען זיך איבערגעריקט אויפ'ן ארט פון פובליקום און פון די אויסלענדישע זשורנאליסטען.

בלאנדע קעפ, העלע פנים'ער. דער שעף זייערער זינטשוק המכונה וולאדעק, איז יונג, קערפערל'ך אזוי שוואך, כמעט א שווינדזיכפיגער. ער איז דאס געווען דער דיקטאטאר פון דער באנדע. דאס אין געריכט איז ער געהארכזאם און שווייגענד. מארהאן צווישען זיי איין חשוב'ע בארד: יוליאן פאשאווסקי, איינער מיט וואנעס יאסיק, די איבריגע זענען איינער יונגער פון צווייטען.

איין פרוי איז אויך מארהאן צווישען זיי: מארטא וואיטעלד. זי איז געווען וולאדעק'ס „פריינדין". זי זיצט אין שוואַרצען איינגעוויקעלט, אין א גרינעם שאל און לאזט נישט צו קיין נייגעריגע בליקען צו איהר בלאנד פנים. פון צייט צו צייט ווערען איהרע בליקען איבערגעצויגען מיט טרערען. וואס פאר א ראלע וועט די דאזיגע פרוי שפילען אין האט געשפילט צווישען אט די אלע מענער? ווי גרויס איז געווען איהר שולד צווישען אט דער גרויסער באנדע פון גרויסע באנדיטען, וועלכע זענען נאך קליינע קינדער?

די באנדיטען הייסען: ברודזיא, נאגש, לעווטסקי, סקאפווישש, נייסראצקי, אלן שווערע כמעט אומאויסשפערליכע נעמען פאר א פראנצויזיש מויל. דער זאל קומען זעהן מענשען מיט אזעלכע בארבארישע נעמען?

ס'וועט זיכער דויערן זעהר לאנג, בית וואנען די אדוואקאטען אלען וועלען זיך צוגעוואוינען זיי אויסצוריידען.

קיין פראנצויזיש קענען זיי נישט, די 19 באנדיטען, וועלכע ווערען איצט גע-משפט פאר'ן געריכט פון די געשוואורענע. איין ווארט האבען זיי אלע אין רעגע. איין ווארט האבען זיי אלע אין מויל, ווען דער אויספרעג הויבט זיך אן.

— וואס פאר א פאך?

— „מאנעווער"! (שוואַרצע ארבייט).

— און איהר דארט?

— „מאנעווער".

— און איהר?

— „מאנעווער"!

אלע אדער כמעט אלע בעלאנגען זו צו דעם קלאס שוואַרץ ארבייטער, פויקטע, רעגענעראציע, אויפגעגיינענדע אויפזיכט, סאציאלע פערגאנגלעכקייטען — דאס זענען שטיגע עס, די מאטיוען פון זייער אונטערגאנג...

ביז 20 אדוואקאטען פערטיידיגען די באנדיטען. צווישען די נעמען געפינט זיך אויס אויך האנרי טארעס און אין אד-וואקאטקע א יודישע, סאפיע עהרליך הייסט זי.

דער קאלטער ציניזם, דער ברוטאלער אויססיהר פון געוויסע מארדען. וועלכע לאסטען אויפ'ן געסעמטען געוויסען פון דער דאזיגער חברה, גרייטען צו דעם עולם צו עטליכע טויט-אורטייל'ען.

אין פאריז איז ארויסגעגאנגען א קלאנג אז רעד תליון, דער פראנצויזישער גי-לאטינע - מייסטער, רייבלער בכבודו ובעצמו, האלט ביי א דעמיסיע. גיך איז געלאפען א זשורנאליסט איהם אינטער-וויוירען, ער צליין שעהפט זיך מאקי נישט מיט זיין ספעציפישער פראפעסיע. אבער ער האט נישט ליב זיך צו טרעפען מיט דער חברה זשורנאליסטען. האט דעם זשורנאליסט אויסגענומען רייבלערס א הייטישער מעגש און האט איהם בערי-הינט. נייין! חלילה! רייבלער וועט זיך נישט אנזאגען פון אמט. ערשטענס, איז די רעפובליקאנישע רעגירונג פון איהם אכסט צופרידען. זייגע „קעפ" קוטע מעהר נישט צוריק. און וואלט רייבלער נישט געהאט אזא „אייגענארטיגע" פרא-פעסיע וואלט זי איהם אפילו געשענקט א בענדעל אין לאך אלס סמן פון אויס-צייכנונג.

רייבלער ארבעט זיך נישט איצט אונטער דער ממשלה פון פרעזידענט דו-מערג און דארף נישט אפ אויפשטעהן פריה אויסצופיהרען זיין ארבייט...

וועט דאס מאל די פראנצויזישע יוס-טיץ איהם צו-הארמען עטליכע „קעפ" מיט אמאל? וועט רייבלער ווערען פלוצ-לינג דער העלד פון טאג?

אלע זעגען מיר גוטע פרייגד פון הער רייבלער און האלטען וועלען, אז ער זאל וועט וועגינער „ארבייטען"... זאל אל שלאפען געזונדערהייט, וועט לענגער אין וועט שפעטער... ווי קנאפ ער ארבייט איז אלץ צוטיל!

בוב

„מאזשגעס"

(פעליעטאן) פון אבערזשאנעק.

הייגשיגען זונטאג צעגינען בין איך אויסגעוועקט געווארען פון א טויזיק-ארקעסטער, טראמפייטען האבען געשפלט, פייקלעך האבען געפויקט, א קלאמערט פון טאצען.—ליחודים!

מ'לא, טראכט איך מיר, מטתמא הייגט עפעס א יומא דפגרא, א „איפיגעניע", א „גאליאוקע", וועגיג ימים טובים האבען מיר הייגט!

אין מיטען דעריגען, וועקט מיך מיין קליינער בנאק אויף מיט א געשריי: טאטעי, מאזשגעס!

וואס ערא מאזשגעס אין מיטען דערי-גען? צי איז הייגט פורים? לויט'ן קא-לענדאזש האבען מיר דאך ערשט חשון, וואס עפעס מאזשגעס אין מיטען דעריגען?

איך פו א קוק דורכ'ן פענסטער: מאזשגעס זעלבער, מיטערלעשער, פליהען, ווי „נישט גוטע" אויף „אמניבוסען" מיט „מאזשגעס" אויף די פגים'ער, מ'זינגט, מ'שפילט, וואס איז דאס סארט פורים-סעודה אין מיטען דעריגען!

— ערשט שפעטער דערוויס איך זיך גאר א געוויסע: חיות, ווי מ'האט אויפ-געקלערט גאז-באמבעס, גרייטען מיר זיך מיט א געגען-קאסף געגען דער דאזיגער גאז-מלחמה!

— מיר ערקלערען, הייסט עס, א מלחמה דער מלחמה.

— נו פרעג איך אייך: וואו איז די לאגיק? וואו איז דער שכל? צו וואס דארף מען די אלע ערפינדעניישען מיט די אלע נייע חכמותז זיצט אנ'ערפינדער און טראכט, ווי אזוי צו ברענגען די „ישיעה" פאר דער „לעדענדער מענש-הייט", ווי אזוי מ'זאל קאנען פשוט הרג-רען „ריטשאלטאווא" פון א פאר מיליאן איבריגע פרעסערס, דער פראפעסאָרישער פח ארבייט געגען יאהרען, ווי אזוי מען זאל קענען מיט אזן „פיגולקע", אינ-שלעפערען" א גאנצע שטאט, ווי זי גאהט און שטעהט, קוים מיט צרות, מיט מיה און מאשעריגע בעקומען דעם פאטעגט אויף זיין „נעגיעלע" ערפינדונג פון דער מעלקער-לינע, אין דער זעלבער צייט, ווייל זיך אנ'אנדער שלימזל ערגיץ אין א קאבינעט און ברעכט זיך דעם פרא-פעסאָרישען מח זייגעם, טראכט א געגען-מיטעל, ווי אזוי אומשדליך צו מאכען די ערפינדונג פון זיין קאלעגע — דעם פראפעסאָר.

דערא ווייגען אין שוויגען, מיט די גרילען אויף די שפיץ-נעז, בייד מאכען זיי עקספערימענטען, אייגער גרייט צו באמבעס, דער צווייטער—מאזשגעס!...

א פאסקודנע וועלט, זאג איך אייך: מ'לאזט נישט לעבען, צו וואס מאכט דען דער ערשטער פראפעסאָר די גאז-קאנייד-לעך? איהר מייגט, אז ס'וועהט איהם, דעם פראפעסאָר שטארק בנפשו, אומצו-ברענגען א פאר מיליאן מענשען? חילילה! ער וויל לעבען!...

און דער צווייטער פראפעסאָר! ער איז, מיינט איהר, אזא שרעקליכער צער בעל חיים? האט איהר ווידער א טעות, אויך ער וויל מאכען א לעבען!

נו איז דאס קאלעגיאל? צוליב דעם, וואס דו ווילסט לעבען, געהסטו מיינע גאז-קאנייד'לעך מאכען צו גערנישט? ווי איז מען עס אזא עגאיסט? דו ווייסט דאך, גולן, רוצח, כ'בין א טאטע פון קינדער, וואס ארט דיך, אז ס'וועט זיין א מאר מיליאן „פיקערס" וועגיגער אויף דער וועלט?

אדרבא! איך פרעג אייך: צו וואס טויגען די אלע ערפינדענישען, און די אלע נייע אויפטוקצען, אז אונטערן רוקען מאכט מען דיין נייע, מאשענטירטע ערפינדונג, צו נישט?

האט דער דאזיגער ערפינדער צעפעלינס שטארקע, געפאנצערטע לופט-משחיתים, געמיינט דערמיט אינצוגעמען די וועלט, איז ווי נאר די דאזיגע „שטאלענע מזו-געל" האבען זיך בעוויזען איבער די לאנדגאנער הימלען. איז שוין געשטאנען גרייט א לאנדגאנער „מאשינקעלע" און ווי נאר אזא „בחור" האט זיך בעוויזען, האט איהם דאס מאשינקעלע „מקרב" געווען, ארא'פגעצויגען דעם לופט-מחבל, ווי א שפענדעל.

— בערלין האט געשוויצט, געבויט, און לאנדאן האט אויך געשוויצט און געבויט.

אמאליגע צייטען האט מען געפיהרט מלחמות מיט פייל-בויגענס, אויך מיר א כלי-זיין, מ'שטייגט געזאגט, נאך א צוועלף שעה'דיגען קאמף האט מען קוים מיט מעהר צוזאמענגעקליבען א הונדערט פערוואונדעטע און עטליכע צעהנדליג הרוגים. אויך מיר א מלחמה, אויך מיר א קאמף, אויך מיר טויטע—כ'זאל גישט ווינדיגען מיט די רייד...

האט דאס נישט געלאזט רוהען די „מענשהייט". דער בעל-דבר, האבען זיי „מענשהייט". דער בעל-דבר, האבען זיי געטענה'ט, איז די מיה גישט ווערט, צו-ליב עטליכע צעהנדליג טויטע שלאגען זיך א גאנצען, ליבען טאג, ביז... ביז ס'איז ענדליך ערפינדען געווארען א גייט ערפינדעניש: א ביקס! א כלי אזעלכע, מיט וועלכער מ'קען שוין מאכען א בע-דייטענד גרעסערען „אבראָט", שוין אנ-דערע דיבורים גאר.

אבער די טעכניק שלאפט נישט: אונ-זערע ערפינדער טראכטען אלץ ווייטער וועגען דעם וואויל און גליק פון דער אינטערדריקטער מענשהייט, און ווי זאגט איהר? אז מ'ווייסט קוקעסטע מען עפעס אויס, בארט א פראפעסאָר, און מ'האט שוין ווידער א נייעם סיופריז:—א חאר-מאט! דאס איז שוין א כלי פון ברייטען פערגנעגס, דאך זעהט מען שוין אינגעפע-לענע מויערען מיט הונדערטער לעבעדיג-בעגראבענע מאמעס אין קינדער, עס דערזעהען זיך שוין ארום טויזענדער בחו-רים מיט האלצערנע מוס און מיט „לייד-גע" ערמעל, ס'איז שוין דאך פון וואס צו רעדען, ס'הייבט אן צו ווערען אינ-טערעסאנט...

קומט א פונק נייער ערפינדער און געפינט אויס א פיל „פראקטישער" מי-טעל: דערפסטו ערשט אנשרעגנען דאס אויג, כדי דו זאלסט טרעפען פונקט אין הארצען, צו וואס? אז האט א דעטשעל ערפינדען „דום-דום". אזעלכע ניטיגע קוילען, ס'איז, פערשטעהט איהר מיך געגוג, אז אזא קנידעל ריהרט אן א שפיץ פינגער פון פוס, און דו ביזט א פערטיגער!...

ווי איהר זעהט, רבותי, געהט אונזער „טעכניק" וואס מעהר מארוועדט, די לעצטע לופט-מלחמה איז שוין נישט גע-ווען א מלחמה'לע מיט פייל-בויגענס, מאמער שוין עפעס געזעהען מאר די אויגען,

איצט, ווי איהר זעהט, האלטען מיר ביי גאז. אויך א גיי ערפינדעניש: צו וואס שיסען, בלוט-פערגיסען, אצנוארטען הייזער, פערגיכטען שטעט, צו וואס? מ'לאזט נאך אזא מין „גאז-באלעמ'ל", דער גאז צעגעהט זיך, כאפסטו ארייין אזא „שמלק-טאמאק" שלאפסטו אין, ווי א הונדעל. דו האסט זיך א גאזאוועק טויט!...

איך זאג אייך: א וועלט געהערען, מ'לאזט נישט לעבען, אייגער פראכט אויס גאז-מ'לען, און דער צווייטער — פאזשגעס!

יודען דארפען שטעהן איז די ערשטע רייהען פון די קעמפער פאר'ן וועלט-שלום.

אויף א רעפעראט אין אלזשיר.

פאריז (יט"א) אויף זיין דורכריזע דורך אנגזשיר האט שוואַרצבארד'ס פער מוזיגער ארט. מארשם געהאלטען דערם א רעפעראט אויף דער טעמע: „רן יודען און דער שלום". דער רעפערענט האט צוגעזויגען א צאהלרייכען עולם. נאכ-דעם ווי מארשם האט געשילדערט די מאגע פון אוראפא נאך דער מלחמה, האט ער אנגעזוויזען, אז די פאלקס-מע-נען דורשטען נאך שלום און די יודען דערפון שמחען און די ערשטע רייהען פון די פאציפיסטישע שטרעבונגען. די יודען דארפען מיטווירקען מיט דער פעל זאמעלטע.

א „בטשטימונג" פון דער ווייסרוסישער רעגירונג

וועגען דער איינארדנונג פון די יודישע שטערטלעך.

מאסקווא (יט"א) אין צוזאמענ-הנג מיט'ן 10-יעהריגען יובילעום פון דער אקטאבער-רעוואלוציע, האט דער מאמוסארען-ראט פון דער ווייסרוסישער רעפובליק פערעפנטלעכט א „בטשטי-מונג" וועגען דער ווייטערדיגער איינ-ארדנונג פון די שטעטלעך.

בעשטימונג און אלס, ווערט געזאגט אין דער „בטשטימונג" פון דער רעגי-רונג די בעזונדערע חוסמארישע בע-דינגונגען פון דער יודישער בעפעלקע-רונג און די שטעטלעך און די רעזולטא-טען, וועלכע זיינען דערערייכט געווארען אויפ'ן כעבים פון יודישער סאלאנזיא-ציע און געזעלשאפטליכע — גע-מיינט די רעגירונג פאר גוטס נאך און לויפגדען ווערשעלסט-יאהר צוגעטר-טען צו א פלאנמעסיגער ווערשעלסט-לעך אינארדנונג פון די שטעטלעך. דער פלאן אמט איז אין פערליף פון 3 חדשים מחיב אויסצארבייטען א פער-פערשטענדיגונג. מארשם האט גע-ריעט וועגען לאגען וועג, בעזוהט מיט קסרים פון די קרבנות פון די מלחמות, וואס מה אכשר פיהרען צו דערווארקלי-כונג פון אלטען יודישען אדרעאל, וועגען אנבעגען שלום צווישען אלע פעלקער.

אויך און סאוופלאנאא אנו מארשם ארויסגעטרעטען אויף א פערזאמלונג, וואס אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער דערטיגען פערפאסט פון דער יודישער יוגענד, אויף וועלכער מיר זיך מיט א געגען-קאסף געגען דער דאזיגער גאז-מלחמה.

יודישע נייעס פון אלע לענדער

פון אונזערע קאָרעספאָנדענטען.

פון אונזערע אגענטורען.

פון אונזערע אגענטען.

פון אונזערע אגענטען.

לאדזער כראניק.

קאנטראל-פערזאמלונגען פון רעזערוויסטען.

הער דארת זיך היינט שטעלען ?

(ג) דאס מיליטעריש - פאליטישע ביורא ביים מאגיסטראט מאכט בעקאנט, אז עס קומען פאר די קאנטראל-פערזאמלונגען פאר רעזערוויסטען און לאנד-שטורם מיט גאזעטר (קאט. A, C און C 1) פון די יאהרגענג 1898, 1901 ווי אויך יענע שערעגאוצעס פון 1887, 1899; 1901, 1898 און 1890, וואס האבען זיך ווידערפט שטעלען צו די קאנטראל-פערזאמלונגען אין די יאהרען 1925-6 און זאלען פערשידענע סבות האבען זיי דאס נישט געטון.

היינט, מיטוואך, דעם 16. נאוועמבער פאר דער קאמיסיע נומער 1 (לעשנע 7/9 יאהרגענג 1901 פון 10-שען קאמיסאריאט — M ביז Ž.

פאר דער קאמיסיע נומער 2 (קאשע-רען קאנסטאנטינער 81) יאהרגאנג 1899-פון 14-טען קאמיסאריאט — R ביז Ž; פון 2, 3, 5, 8, 9, 11, קאמיסאריאט — Ž.

נאכט-דיזשור אין די אפטייכען.

(ז) היינט דיזשורירען פאלגענדע אפ-טייקען: פאולאווסקי, פיטריקאווער 307, האמבורג, גלווכא 50, גלוכאווסקי, גר-זשאוויטשע 4, שיסקיעוויטש, קאפערניק 2, כארעמזא, מאמארסקע 10, מאטאש, אלטע קאשטעלני 10.

די אקציע צווישען לאדזער יידישע האנדווערקער צוליב'ן איינפיהרען דאס צעכען-געזעץ.

צוזאמענפארר פון יורישע האנדווערמער פון גאנצער וויעוואודסטווע ווערט צוזאמענגערופען אין לאדז.

(ג) נעכטען איז געקומען קיין לאדז דער פערשטעהער פון דער האנדווערקער-צענטראלע אין פוילען, ה' חזום ראסנער.

ה' ראסנער'ס בעזוך אין אונזער שטאט שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט דער ער-גאניזירונג פון די לאדזער יודישע האנד-ווערקער-מאסען צוליב'ן צעכען-געזעץ, וואס וועט אין א חודש ארום ארייז אין קראפט. אין שייכות מיט דער זעלביגער פראגע וועט ה' ראסנער ביז דער מיט-הילף פון די היינט האנדווערקער-ארגא-ניזאציעס אויף די געהעגנטסטע טעג צו-גיפירומען אין לאדז א האנדווערקער-צוזאמענקאמען פון פערשטעהער פון דער גאנצער לאדזער וויעוואודזטוט.

ה' ראסנער וועט אנהאלטען א רעדע קאנפערענצען, אויף וועלכע עס העלען ארומגערעדט ווערען די פראגען הענגען פערלעכטערן די פארמאלישעטען צו בע-קומען רעזולטאטע-צוגעגישען פאר די היינט יודישע מלאכות.

* * *

(ג) און שייכ'ה מיט ראסנער'ס בע-זוך איז געקומען פארגעשלאגען מיט'ן אנ-מעל פון די ח"ח ארזו. וויטאמאן, גלאמ-מאן, פינגערהוט, יוזעפאוויטש און ברוי-שטאין א פאנפערענץ געווידמעט א רעדע אבט אלע האנדווערקער - פראגען. פארם

צו אזן בעהאנדלט געווארען דער עגין וועגען באשטענען פאר האנדווערקער. פארם דער פראגע דאס זיך אנטוויקעלט אן דוסקוסיע. מ'האט זיך ארומגעשטעלט אז די לעווראלע און ווארשא האלט, דאס צוליב'ן אנטלאן-געזעץ דארפען אלע האנדווערקער, אהן אויסנאהם, פאר דער אונטערשטע טומה אויסקויפען פאסטענען, דאס האנדווערקער, וואס וועלען נישט האבען קיין ארבעטס - פאסטענען וועלען דאבען אויסצושטעהן גרויסע שווע-רינקייטען ביים ארויסבעקומען „רוף - קומס-צייטונגען".

ווייטער איז פערזוכט געווארען דו פראגע וואכערע פאסטגאריע פאסענטען אם הארען אויסקויפען האנדווערקער, וועלכע האבען קיין ווארשטאט אין ווארשא. בון אונז זיך פלייט דאס זיך אנטוויקעלט א דוסקוסיע. מ'האט זיך ארויסגעשטעלט אז די לעווראלע און ווארשא האלט, דאס צוליב'ן אנטלאן-געזעץ דארפען אלע האנדווערקער, אהן אויסנאהם, פאר דער אונטערשטע טומה אויסקויפען פאסטענען, דאס האנדווערקער, וואס וועלען נישט האבען קיין ארבעטס - פאסטענען וועלען דאבען אויסצושטעהן גרויסע שווע-רינקייטען ביים „רוף - קומס-צייטונגען".

ווייטער איז פערזוכט געווארען דו פראגע וואכערע פאסטגאריע פאסענטען אם הארען אויסקויפען האנדווערקער, וועלכע האבען קיין ווארשטאט אין ווארשא. בון אונז זיך פלייט דאס זיך אנטוויקעלט א דוסקוסיע. מ'האט זיך ארויסגעשטעלט אז די לעווראלע און ווארשא האלט, דאס צוליב'ן אנטלאן-געזעץ דארפען אלע האנדווערקער, אהן אויסנאהם, פאר דער אונטערשטע טומה אויסקויפען פאסטענען, דאס האנדווערקער, וואס וועלען נישט האבען קיין ארבעטס - פאסטענען וועלען דאבען אויסצושטעהן גרויסע שווע-רינקייטען ביים „רוף - קומס-צייטונגען".

ווייטער איז פערזוכט געווארען דו פראגע וואכערע פאסטגאריע פאסענטען אם הארען אויסקויפען האנדווערקער, וועלכע האבען קיין ווארשטאט אין ווארשא. בון אונז זיך פלייט דאס זיך אנטוויקעלט א דוסקוסיע. מ'האט זיך ארויסגעשטעלט אז די לעווראלע און ווארשא האלט, דאס צוליב'ן אנטלאן-געזעץ דארפען אלע האנדווערקער, אהן אויסנאהם, פאר דער אונטערשטע טומה אויסקויפען פאסטענען, דאס האנדווערקער, וואס וועלען נישט האבען קיין ארבעטס - פאסטענען וועלען דאבען אויסצושטעהן גרויסע שווע-רינקייטען ביים „רוף - קומס-צייטונגען".

ווייטער איז פערזוכט געווארען דו פראגע וואכערע פאסטגאריע פאסענטען אם הארען אויסקויפען האנדווערקער, וועלכע האבען קיין ווארשטאט אין ווארשא. בון אונז זיך פלייט דאס זיך אנטוויקעלט א דוסקוסיע. מ'האט זיך ארויסגעשטעלט אז די לעווראלע און ווארשא האלט, דאס צוליב'ן אנטלאן-געזעץ דארפען אלע האנדווערקער, אהן אויסנאהם, פאר דער אונטערשטע טומה אויסקויפען פאסטענען, דאס האנדווערקער, וואס וועלען נישט האבען קיין ארבעטס - פאסטענען וועלען דאבען אויסצושטעהן גרויסע שווע-רינקייטען ביים „רוף - קומס-צייטונגען".

די וואך פאר פערטייליגונג פון גיפטיגע גאזען.

אין צוזאמענהאנג מיט דער „וואך פאר דער פערטייליגונג פון גיפטיגע גאזען", וואס קומט פאר אין גאנץ פוילען, ער-דענט אטן דער לאדזער קאמיטעט א רעדע פארלעזונגען וועגען דער שעדליכקייט פון די גיפטיגע גאזען און מכח די אפוועהר-מיטלען, וואס דארפען געגען זיי אונגע-ווענדט ווערען.

נעכטען האט קאפיטאן צעגראווסקי בעלייטענט אין לאקאל פון די האנדעלס-אנגעשטעלטע (פיעטריקאווער 168) א רע-פעראט אויף דער דאזיגער טעמא. חשנ-ווע אין זאל פון דער רעסטאראן (קאשטשוב-קי 73) פארוטשניק קראל לעזענען א רע-פעראט וועגען דער „אינדיווידועלער אנ-געזעלשאפטליכער פערטייליגונג פון דער בעפעלקערונג פון שטאט אין דער-דער זעלבער רעפעראט וועט נאכאמאל גלייטענט ווערען אין שעטער פאפולארע אנוראדאט 18.

זיין רעליגיעז ערלויבט איהם נישט צו דינען אין מיליטער.

א געשמד-מער יוד פער משפט אויף 1½ יאהר תפיסה.

(ב) נעכטען איז פאר'ן מיליטער-גע-ריכט געשטאנען דער 22-יעהריגער פעג-דער צוואדרלינג א זעלנער פון 27 פולק, וועס האט זיך אפגעזאגט צונעהמען גע-וועהר אין האנד, ערקלערענדיג, אז ער איז א מיטגליד פון דעם פעראין פון ביבעל-פארשער און זיינע רעליגיעזע אי-בערצייגונגען דערלויבען איהם נישט צו האלטען קיין געוועהר. מיט עעליכע שפעטער האט ער זיך אויך אפגעזאגט צו געבען די שבועה.

דאס געריכט האט איהם פאר משפט אויף אנדערטהאלבען יאהר תפיסה.

שוידערליכער זעלבסטמארד פון א יודישען סוחר.

געהאט פרנסה, א ווייב מיט 2 ליבע קינדער; וואס האט איהם געטריבען צו דער שרעקליכער טאט?

(ג) נעשטערן האט אין פארן אזרער פאכורט א שוידערלעכער זעלבסטמארד פון 28-יעהריגען יעדישען יונגערמאן.

יחיאל קצלוקשטיין, א קוילען-ארבע-לער, וואוינט אויף דרעזנאווסקא 42. ער איז א פאטער פון דרייא יונגע קינדער, מוידלעך, פון וועלכע דאס יונגסטע איז קוים 2 חדשים. פון זיין האנדעל האט קצלוקשטיין נאר שווערן זיך פארגס געהאט, איז שטארק געווען דו אויסגעמאר. אזוי נעמען אויבער בעסאנטע.

ווערגעסטערן אויבער ארום 10 א זייגער האט זיך קצלוקשטיין אומגעשטעהרט אהיים פון גאס. נעבן דאס איז ער פאר'ן מיילער געטרעפען א שלז, היט וועלען ער דאס פע-לוהרט א געשפרעך. דאן דאס שלז איז ע"ל'ך אויז, איז דאס קצלוקשטיין ארבעגע גאנ, אין לאזעטע, פון יאהרן ער א שיין מזהה נישט ארום.

אבער אין דונקעל אויז איז שיין לא-לוקשטיין נאר דעמולטען אויבער אויבע אין שטאט ארבן אלען א הר מאן. נום געזאגט אהיים אין ארט ו. האט דו זון נעלאגט שלאפען. בעגונען אין ו. אויפ-נעשטאנען אין הויף אויבע אהיים דו לאן. אנגעזעהן. אין אלען נאל-הערט ארבי אין לאגאט אין ארבע געזאגט ראלעליכטונגען הענגען אויף אין אויף דער פור. נישט וועלעבע ארבעגען דו מרוייערונג בשורד דער איז גאנ זעלבסטמארדער האט ה' נאטלעע דאס פערשוינגען. צונעל שיאנד דאס פון לאלבשטען זיך בעקלאגט פאר ראזאלבינגען שלז, אז דער מאן אויבער

ציין, אז די לארזער ארזכע האנדווער-קער זאלען נישט בערלויפט ווערען פון זוערע רעכט. מ'וועט אפגעשבען וועג-ריען אנ'אנקלאגע צום העלכמען ארמו-נזמראמוזען טרויבנאל אין א סמעזיע פון דעלעגאציע ווען אין ווארשא צוזאמ-מען מיט פארשטעהער פון דער צענ-טראלע אינטערווענגען בעם פינאנז-מי-ניסטער.

דו קאנפערענץ האט אויך בעראטען אן ארזוח שקאנאמישע פראגען, וועגען וואס מע-ראמוזען א. אן. ז.

דר. אדווקאט האט איהר געקוקט א געוויסע צייט אין די אויגען.

טראגישע געשיכטע פון א יתום'ל.

(ג) מיט א רעת יאהרען צוריק איז אויף אלט-שטעט אנגעשטארבען מען און אזש ראמען. מ'וועגען געבליבען עטליכע קינדער, דערונטער א יונגעל. די קרובים פון די פערשטארבענע האבען ווי עס איז מערזארגט די יתומים און אויך דאס יונגעל געשיקט אין שולע ארין. מיט א יאהר צוריק האטמען דאס יונגעל אוועק-גענעמען צו א בעל-מלאכה, פרי אויסצו-לערנען א פאך. מ'האט נישט לאנג גע-דויערט און דאס יתומ'ל איז אנטלאפען אנ'ם מסטער. ווען מ'האט איהם ענד-ליך געפונען, האט ער געגעבען משונה-דיג-ווילדע ערקלערונגען. מ'האט איהם אפגעגעבען צו א צוויט מאך, אבער אויך אין דאנען איז ער אנטלאפען. דאס זעל-בע איז געווען אויף א דריטער, מער-ערער און פינפטער ארבייטס-שטעלע. נאך יעדען מאל אנטלויפען האט די אויפסיט-רונג פון אפגעזוכטען יתומ'ל פערראטען שטארקערע מיטגים פון גייסטיגער אומ-נארמאלקייט.

מ'האט געגומען אויף איהם אכטונג-

דער אדווקאט האט איהר געקוקט א געוויסע צייט אין די אויגען. עס איז געווען דונקעל, אז ער וויל אויסארשען, וואס עס טוט זיך אין אט דער שווא-צער נשמה. ענדליך האט ער געזאגט.

— איך וויל אייך עפעס בעטען, סטאסא.

— וואס ווינשט איהר, הער אדווקאט?

— איך וויל נישט, אז די ביינער זאלען ליגען אין פאמיליען-גרוב פון גראף מערקאס. איך וויל, אז זיי זאלען ערגיץ פערשווינדען ווערען.

— איך פערשטעה אייך, הער אדווקאט, איהר ווילט, אז יעדער שפור פון דער אלטער געשיכטע זאל פערשווינדען פון דער וועלט. איהר ווילט, אז דאס אלטע, פערגאנגענע זאל זיך מעהר נישט איבער'חור'ן.

דער אדווקאט האט געמאכט א צוכען מיט'ן קאפ, אז ער וויל עס ווירקליך.

— פארוואס זאגט איהר אזוי, הער אדווקאט? עס איז דאך אנ'אלטע גע-שיכטע און איהר זעהט דאך, אז דער גראף גלויבט אונז.

— איך וויל נישט. איך האב מורא. עס דאכט זיך מיר, אז די דאזיגע אלטע געשיכטע קען נאך אמאל ארויפשווימען און אונז מאכען אונגעגענעמליכקייטען. עס איז פיל גלייכער, אז די גאנצע געשיכטע זאל פערגיכטעט ווערען און מען זאל קיין שפור נישט בלייבען.

סטאסא האט זיך צעלאכט.

— וואס קענען דען בעהיטען טרוקענע ביינער? — האט זי געפרעגט — קען מען דען בעהיטען, אז דאס זענען ווירקליך די ביינער פון יענעם קינד?

— איך בין שוין פעהר הי צוואנציג יאהר אדווקאט — האט גאוואק גע-זאגט — איך האב שוין געגוג זיך אנגעזעהן און זיך אנגעהערט אין מען לעבען. איך האב נישט פערשווינען. ער מוז אמאל ארויסקומען. עס קענען פער-געהן יאהרען און מען זאל נישט וויסען, ווער עס האט עס געטון. אם ענדע מוז גענעהן עפעס, דורך העלכ'ן די וואהרהייט שווימט ארויף, ווי בוימעל אויפ'ן וואס-סער. אויך די דאזיגע געשיכטע איז שוין, דאכט זיך, געווען איינגאנצען פערגעסען, פלוצלינג האסטו זי אויסגעגראבען. איך וויל נישט וויסען, צו וואס דו האסט עס געטון, איך וויל אבער נישט, אז די ביינער זאלען זיך ערגיץ געפינען.

— איך האב גארנישט געוואוסט, אז איהר האט אזוי שטארק מורא פאר טויטע — האט סטאסא געלאכט — וואס זאל איך אבער טון מיט זיי?

— איך וויל, אז דו זאלסט אויפגראבען די ביינער פון גראף'ס פאמיליען-גרוב און זאלסט זיי אוועקנעמען צו זיך א היים — אין דענע מערג, ערגיץ ווייט פון דאנען.

— איהר זענט א מאדנער מענש, הער אדווקאט! ווייסט איהר דען נישט, אז ארויס'נגב'ענען א טויטען הייסט א גרויס מערברעכען? ווייסט איהר דען נישט, אז אונזערע געזעצען געשטראפען זעהר שארפע אזא פערברעכען אבער איך

ארויסגענעבען א בריף צו די יודישע יתומים-הייזער אין לאדז, אז זיי זאלען זיך פערגעמען מיט דער ערציהונג פונ'ם יתום.

ה' רומקאווסקי האט געגעבען א צו-זאג דאס יונגעל ארייגצונעמען אין דעם אינטערנאט „חלעגובעק" בתגאי, אויב א מעדיציניש אונטערזוכונג וועט בע-ווייזען, אז דאס יונגעל לעדט נישט אויף אנ'אנשטעקנדיגער קראנקהייט.

אויב די אונטערזוכונג זאל נישט ברענ-גען קיין גיגסטיגען רעזולטאט, דרעהט אז דאס יונגעל זאל אפגעגעבען ווערען אין א קריסטליכען אינטערנאט פאר מער-וואלאזע יודישע קינדער וואו עס וועט אפגע-שמד'ט ווערען.

דער לעצטער וואהל-אקט.

(ס) נעכטען האט דער וויצע-פרעזי-דענט וויעוואודזקי בעקומען סון ריכ-טער זאבאראוס קיאלע וואהל-אקטען צו-זאמען מיט די אפגעוואהלטענע פראקטע-

טען פון די ליסטעס 10 און 25. עס ווערען איצט געמאכט די הכנות צוגוים-צורופען די ערשטע שטאט-ראט-זיצונג וואהרשיינליך אויפ'ן 22. ד. ח.

יודישע יונגעל דראהט אפגעשמד'ט צו ווערען.

טראגישע געשיכטע פון א יתום'ל.

(ג) מיט א רעת יאהרען צוריק איז אויף אלט-שטעט אנגעשטארבען מען און אזש ראמען. מ'וועגען געבליבען עטליכע קינדער, דערונטער א יונגעל. די קרובים פון די פערשטארבענע האבען ווי עס איז מערזארגט די יתומים און אויך דאס יונגעל געשיקט אין שולע ארין. מיט א יאהר צוריק האטמען דאס יונגעל אוועק-גענעמען צו א בעל-מלאכה, פרי אויסצו-לערנען א פאך. מ'האט נישט לאנג גע-דויערט און דאס יתומ'ל איז אנטלאפען אנ'ם מסטער. ווען מ'האט איהם ענד-ליך געפונען, האט ער געגעבען משונה-דיג-ווילדע ערקלערונגען. מ'האט איהם אפגעגעבען צו א צוויט מאך, אבער אויך אין דאנען איז ער אנטלאפען. דאס זעל-בע איז געווען אויף א דריטער, מער-ערער און פינפטער ארבייטס-שטעלע. נאך יעדען מאל אנטלויפען האט די אויפסיט-רונג פון אפגעזוכטען יתומ'ל פערראטען שטארקערע מיטגים פון גייסטיגער אומ-נארמאלקייט.

מ'האט געגומען אויף איהם אכטונג-

נעבען און בעמיהט זיך איהם אויסצוקו-רירען, מ'האט אבער וועניג געהאלפען. דאס ווילדע-יונגעל איז אנטלאפען און זיך אפגעשטעלט דינען אין א דארף בייא א פויער, בייא וועלכען ער איז געווארען א פעסטער. די פערזארגטע קרובים האב-בען „אייגעלעגט וועלטען" ביז זיי איז געלונגען צוריק אהטמצוברענגען דאס תכשיט. נישט לאנג שפעטער איז דאס יונגעל פון דאנען אויעק צו קריסטען. די קרובים: מורא-האבענדיג מען זאל דאס יונגעל נישט אפשמד'ען, האבען זיך בעפיהלט, אז דער מאגיסטראט זאל אויף זיין חשבון אויסהאלטען דאס פער-וואלאזע יודישע יונגעל. דער מאגיס-טראט האט די קרובים פונ'ם יונגעל

פאר פעלשען א דאקומענט פון קראנסען-קאסע

5 חדשים תפיסה.

(ע) מיט א צעט ארום דאס אנ-איכער צימערמאן פון קאסטאמען גע-פעלשט דו אומערשרופט פון א פרמ. בייא מעלכער ער האט נישט געבייט. צדי ארויסגעקומען אומ'ש'ש.צוג ו דער ארא-קאסע. לומעריין אנ-נעמען דאס געלד, האט דער בעאמטער בעמערקט, אז צומערמאן און שפעט

זעהר אנדרעזיג.. דאס האט ערלעקט זיין חשד אין ביבערמאן און צוגעצייגען נע-וואריען אז ווערעלטלעכער פעראנטוואר-טלעכקייט. נעקומען אין אר כשמאנ-פארן גערופט אין אין שיריגשטם נע-ווארען אויף 5 חדשים תפיסה.

2 יאהר שווערע תפיסה

פאר מאנס זיין א 16-יעהריג מעדעל.

(ס) נעכטען האט דאס קרעז-געריכט בעטראכט דעם פרעצעס געגען 22-יעה-ריגען בעלעפלאט קורזשעווסקי, וואס איז אנגעקלאגט געווארען אין מאנס זיין אין וואלד די 16-יעהריגע טשיכאצקע

פון דארף יאנעה. דער פרעצעס איז בעטראכט געווארען בייא פערמאכטע טי-רען. דער אויסוואורף איז פערמשפט געווארען אויף 2 יאהר שווערע תפיסה און צו פערלירען אלע רעכט.

לאדזער כראניק.

קאנטראל-פערזאמלונגען פון רעזערוויסטען.

הער דארת זיך היינט שטעלען ?

(ג) דאס מיליטעריש - פאליטישע ביורא ביים מאגיסטראט מאכט בעקאנט, אז עס קומען פאר די קאנטראל-פער-זאמלונגען פאר רעזערוויסטען און לאנד-שטורם מיט גאזעטר (קאט. A, C און C 1) פון די יאהרגענג 1898, 1901 ווי אויך יענע שערעגאוצעס פון 1887, 1899; 1901, 1898 און 1890, וואס האבען זיך ווידערפט שטעלען צו די קאנטראל-פער-זאמלונגען אין די יאהרען 1925-6 און זאלען פערשידענע סבות האבען זיי דאס נישט געטון.

היינט, מיטוואך, דעם 16. נאוועמבער פאר דער קאמיסיע נומער 1 (לעשנע 7/9 יאהרגענג 1901 פון 10-שען קאמיסאריאט — M ביז Ž.

פאר דער קאמיסיע נומער 2 (קאשע-רען קאנסטאנטינער 81) יאהרגאנג 1899-פון 14-טען קאמיסאריאט — R ביז Ž; פון 2, 3, 5, 8, 9, 11, קאמיסאריאט — Ž.

נאכט-דיזשור אין די אפטייכען.

(ז) היינט דיזשורירען פאלגענדע אפ-טייקען: פאולאווסקי, פיטריקאווער 307, האמבורג, גלווכא 50, גלוכאווסקי, גר-זשאוויטשע 4, שיסקיעוויטש, קאפערניק 2, כארעמזא, מאמארסקע 10, מאטאש, אלטע קאשטעלני 10.

שוידערליכער זעלבסטמארד פון א יודישען סוחר.

געהאט פרנסה, א ווייב מיט 2 ליבע קינדער; וואס האט איהם געטריבען צו דער שרעקליכער טאט?

(ג) נעשטערן האט אין פארן אזרער פאכורט א שוידערלעכער זעלבסטמארד פון 28-יעהריגען יעדישען יונגערמאן.

יחיאל קצלוקשטיין, א קוילען-ארבע-לער, וואוינט אויף דרעזנאווסקא 42. ער איז א פאטער פון דרייא יונגע קינדער, מוידלעך, פון וועלכע דאס יונגסטע איז קוים 2 חדשים. פון זיין האנדעל האט קצלוקשטיין נאר שווערן זיך פארגס געהאט, איז שטארק געווען דו אויסגעמאר. אזוי נעמען אויבער בעסאנטע.

ווערגעסטערן אויבער ארום 10 א זייגער האט זיך קצלוקשטיין אומגעשטעהרט אהיים פון גאס. נעבן דאס איז ער פאר'ן מיילער געטרעפען א שלז, היט וועלען ער דאס פע-לוהרט א געשפרעך. דאן דאס שלז איז ע"ל'ך אויז, איז דאס קצלוקשטיין ארבעגע גאנ, אין לאזעטע, פון יאהרן ער א שיין מזהה נישט ארום.

אבער אין דונקעל אויז איז שיין לא-לוקשטיין נאר דעמולטען אויבע אין שטאט ארבן א הר מאן. נום געזאגט אהיים אין ארט ו. האט דו זון נעלאגט שלאפען. בעגונען אין ו. אויפ-נעשטאנען אין הויף אויבע אהיים דו לאן. אנגעזעהן. אין אלען נאל-הערט ארבי אין לאגאט אין ארבע געזאגט ראלעליכטונגען הענגען אויף אין אויף דער פור. נישט וועלעבע ארבעגען דו מרוייערונג בשורד דער איז גאנ זעלבסטמארדער האט ה' נאטלעע דאס פערשוינגען. צונעל שיאנד דאס פון לאלבשטען זיך בעקלאגט פאר ראזאלבינגען שלז, אז דער מאן אויבער

ציין, אז די לארזער ארזכע האנדווער-קער זאלען נישט בערלויפט ווערען פון זוערע רעכט. מ'וועט אפגעשבען וועג-ריען אנ'אנקלאגע צום העלכמען ארמו-נזמראמוזען טרויבנאל אין א סמעזיע פון דעלעגאציע ווען אין ווארשא צוזאמ-מען מיט פארשטעהער פון דער צענ-טראלע אינטערווענגען בעם פינאנז-מי-ניסטער.

דו קאנפערענץ האט אויך בעראטען אן ארזוח שקאנאמישע פראגען, וועגען וואס מע-ראמוזען א. אן. ז.

יודישע יונגעל דראהט אפגעשמד'ט צו ווערען.

טראגישע געשיכטע פון א יתום'ל.

(ג) מיט א רעת יאהרען צוריק איז אויף אלט-שטעט אנגעשטארבען מען און אזש ראמען. מ'וועגען געבליבען עטליכע קינדער, דערונטער א יונגעל. די קרובים פון די פערשטארבענע האבען ווי עס איז מערזארגט די יתומים און אויך דאס יונגעל געשיקט אין שולע ארין. מיט א יאהר צוריק האטמען דאס יונגעל אוועק-גענעמען צו א בעל-מלאכה, פרי אויסצו-לערנען א פאך. מ'האט נישט לאנג גע-דויערט און דאס יתומ'ל איז אנטלאפען אנ'ם מסטער. ווען מ'האט איהם ענד-ליך געפונען, האט ער געגעבען משונה-דיג-ווילדע ערקלערונגען. מ'האט איהם אפגעגעבען צו א צוויט מאך, אבער אויך אין דאנען איז ער אנטלאפען. דאס זעל-בע איז געווען אויף א דריטער, מער-ערער און פינפטער ארבייטס-שטעלע. נאך יעדען מאל אנטלויפען האט די אויפסיט-רונג פון אפגעזוכטען יתומ'ל פערראטען שטארקערע מיטגים פון גייסטיגער אומ-נארמאלקייט.

מ'האט געגומען אויף איהם אכטונג-

דער אדווקאט האט איהר געקוקט א געוויסע צייט אין די אויגען. עס איז געווען דונקעל, אז ער וויל אויסארשען, וואס עס טוט זיך אין אט דער שווא-צער נשמה. ענדליך האט ער געזאגט.

— איך וויל אייך עפעס בעטען, סטאסא.

— וואס ווינשט איהר, הער אדווקאט?

— איך וויל נישט, אז די ביינער זאלען ליגען אין פאמיליען-גרוב פון גראף מערקאס. איך וויל, אז זיי זאלען ערגיץ פערשווינדען ווערען.

— איך פערשטעה אייך, הער אדווקאט, איהר ווילט, אז יעדער שפור פון דער אלטער געשיכטע זאל פערשווינדען פון דער וועלט. איהר ווילט, אז דאס אלטע, פערגאנגענע זאל זיך מעהר נישט איבער'חור'ן.

דער אדווקאט האט געמאכט א צוכען מיט'ן קאפ, אז ער וויל עס ווירקליך.

— פארוואס זאגט איהר אזוי, הער אדווקאט? עס איז דאך אנ'אלטע גע-שיכטע און איהר זעהט דאך, אז דער גראף גלויבט אונז.

— איך וויל נישט. איך האב מורא. עס דאכט זיך מיר, אז די דאזיגע אלטע געשיכטע קען נאך אמאל ארויפשווימען און אונז מאכען אונגעגענעמליכקייטען. עס איז פיל גלייכער, אז די גאנצע געשיכטע זאל פערגיכטעט ווערען און מען זאל קיין שפור נישט בלייבען.

סטאסא האט זיך צעלאכט.

— וואס קענען דען בעהיטען טרוקענע ביינער? — האט זי געפרעגט — קען מען דען בעהיטען, אז דאס זענען ווירקליך די ביינער פון יענעם קינד?

— איך בין שוין פעהר הי צוואנציג יאהר אדווקאט — האט גאוואק גע-זאגט — איך האב שוין געגוג זיך אנגעזעהן און זיך אנגעהערט אין מען לעבען. איך האב נישט פערשווינען. ער מוז אמאל ארויסקומען. עס קענען פער-געהן יאהרען און מען זאל נישט וויסען, ווער עס האט עס געטון. אם ענדע מוז גענעהן עפעס, דורך העלכ'ן די וואהרהייט שווימט ארויף, ווי בוימעל אויפ'ן וואס-סער. אויך די דאזיגע געשיכטע איז שוין, דאכט זיך, געווען איינגאנצען פערגעסען, פלוצלינג האסטו זי אויסגעגראבען. איך וויל נישט וויסען, צו וואס דו האסט עס געטון, איך וויל אבער נישט, אז די ביינער זאלען זיך ערגיץ געפינען.

— איך האב גארנישט געוואוסט, אז איהר האט אזוי שטארק מורא פאר טויטע — האט סטאסא געלאכט — וואס זאל איך אבער טון מיט זיי?

— איך וויל, אז דו זאלסט אויפגראבען די ביינער פון גראף'ס פאמיליען-גרוב און זאלסט זיי אוועקנעמען צו זיך א היים — אין דענע מערג, ערגיץ ווייט פון דאנען.

— איהר זענט א מאדנער מענש, הער אדווקאט! ווייסט איהר דען נישט, אז ארויס'נגב'ענען א טויטען הייסט א גרויס מערברעכען? ווייסט איהר דען נישט, אז אונזערע געזעצען געשטראפען זעהר שארפע אזא מערברעכען אבער איך

ארויסגענעבען א בריף צו די יודישע יתומים-הייזער אין לאדז, אז זיי זאלען זיך פערגעמען מיט דער ערציהונג פונ'ם יתום.

ה' רומקאווסקי האט געגעבען א צו-זאג דאס יונגעל ארייגצונעמען אין דעם אינטערנאט „חלעגובעק" בתגאי, אויב א מעדיציניש אונטערזוכונג וועט בע-ווייזען, אז דאס יונגעל לעדט נישט אויף אנ'אנשטעקנדיגער קראנקהייט.

אויב די אונטערזוכונג זאל נישט ברענ-גען קיין גיגסטיגען רעזולטאט, דרעהט אז דאס יונגעל זאל אפגעגעבען ווערען אין א קריסטליכען אינטערנאט פאר מער-וואלאזע יודישע קינדער וואו עס וועט אפגע-שמד'ט ווערען.

דער לעצטער וואהל-אקט.

(ס) נעכטען האט דער וויצע-פרעזי-דענט וויעוואודזקי בעקומען סון ריכ-טער זאבאראוס קיאלע וואהל-אקטען צו-זאמען מיט די אפגעוואהלטענע פראקטע-

טען פון די ליסטעס 10 און 25. עס ווערען איצט געמאכט די הכנות צוגוים-צורופען די ערשטע שטאט-ראט-זיצונג וואהרשיינליך אויפ'ן 22. ד. ח.

גאלד, בלוט און פרויען.

א ראמאן פון מערסווירדיגע איבער-לעבענישען און ליידענשאפטען.

(156-טער פארטזעצונג.)

— ווען וועט איהר קומען מיך טויטען? — האט ארטור געפרעגט.

— איהר ווייסט דאך, פרייגד, אז איך טו נאר, וואס מען הייסט מיך. איך בין נאר א מאשין אין די הענד פון די ריכטער.

— איך ווייס עס, מיכאאיל, איך ווייס עס. ווען וועט איהר קומען מיך טויטען?

— איך בין נאך נישט בעקאנט מיט דער ארדנונג אין בודאפעשט — האט מיכאאיל געענטפערט — וואהרשיינליך וועל איך קומען מארגען.

מיט די דאזיגע ווערטער איז ער ארויסגעגאנגען פון דער קאמער.

קאפיטעל 68.

סטאסא האט געהאלטען ווארט. אין זעלבען טאג אין אוונד איז זי געקומען צום אדווקאט געוואהר ווערען, אויב ער האט געשיקט א מענשען צום גראף מערקאס.

— איך האב דיר צוליב געטון, סטאסא, און איך האב געשיקט א מענש. נו, וואס דערצעהלט ער? וואס טוט זיך בייא גראף?

גראף מערקאס איז שטארק אויפגערעגט. ער גאנט ארום אין זיין צימער ווי א וואהנזיניגער.

— וואס הערט זיך אבער מיט די ביינער פון קינדז?

ער האט זיי געהייסען מיט גרויס צערעמאניע אין זיין פאמיליען-גרוב.

— אזוי? — האט סטאסא אויסגערופען פון פרייד — דאס איז ריכטיג.

— איך וויל אייך עפעס בעטען, סטאסא.

— וואס ווינשט איהר, הער אדווקאט?

— איך וויל נישט, אז די ביינער זאלען ליגען אין פאמיליען-גרוב פון גראף מערקאס. איך וויל, אז זיי זאלען ערגיץ פערשווינדען ווערען.

— איך פערשטעה אייך, הער אדווקאט, איהר ווילט, אז יעדער שפור פון דער אלטער געשיכטע זאל פערשווינדען פון דער וועלט. איהר ווילט, אז דאס אלטע, פערגאנגענע זאל זיך מעהר נישט איבער'חור'ן.

דער אדווקאט האט געמאכט א צוכען מיט'ן קאפ, אז ער וויל עס ווירקליך.

— פארוואס זאגט איהר אזוי, הער אדווקאט? עס איז דאך אנ'אלטע גע-שיכטע און איהר זעהט דאך, אז דער גראף גלויבט אונז.

— איך וויל נישט. איך האב מורא. עס דאכט זיך מיר, אז די דאזיגע אלטע געשיכטע קען נאך אמאל ארויפשווימען און אונז מאכען אונגעגענעמליכקייטען. עס איז פיל גלייכער, אז די גאנצע געשיכטע זאל פערגיכטעט ווערען און מען זאל קיין שפור נישט בלייבען.

סטאסא האט זיך צעלאכט.

— וואס קענען דען בעהיטען טרוקענע ביינער? — האט זי געפרעגט — קען מען דען בעהיטען, אז דאס זענען ווירקליך די ביינער פון יענעם קינד?

— איך בין שוין פעהר הי צוואנציג יאהר אדווקאט — האט גאוואק גע-זאגט — איך האב שוין געגוג זיך אנגעזעהן און זיך אנגעהערט אין מען לעבען. איך האב נישט פערשווינען. ער מוז אמאל ארויסקומען. עס קענען פער-געהן יאהרען און מען זאל נישט וויסען, ווער עס האט עס געטון. אם ענדע מוז גענעהן עפעס, דורך העלכ'ן די וואהרהייט שווימט ארויף, ווי בוימעל אויפ'ן וואס-סער. אויך די דאזיגע געשיכטע איז שוין, דאכט זיך, געווען איינגאנצען פערגעסען, פלוצלינג האסטו זי אויסגעגראבען. איך וויל נישט וויסען, צו וואס דו האסט עס געטון, איך וויל אבער נישט, אז די ביינער זאלען זיך ערגיץ געפינען.

— איך האב גארנישט געוואוסט, אז איהר האט אזוי שטארק מורא פאר טויטע — האט סטאסא געלאכט — וואס זאל איך אבער טון מיט זיי?

— איך וויל, אז דו זאלסט אויפגראבען די ביינער פון גראף'ס פאמיליען-גרוב און זאלסט זיי אוועקנעמען צו זיך א היים — אין דענע מערג, ערגיץ ווייט פון דאנען.

— איהר זענט א מאדנער מענש, הער אדווקאט! ווייסט איהר דען נישט, אז ארויס'נגב'ענען א טויטען הייסט א גרויס מערברעכען? ווייסט איהר דען נישט, אז אונזערע געזעצען געשטראפען זעהר שארפע אזא מערברעכען אבער איך

— ווען וועט איהר קומען מיך טויטען? — האט ארטור געפרעגט.

— איהר ווייסט דאך, פרייגד, אז איך טו נאר, וואס מען הייסט מיך. איך בין נאר א מאשין אין די הענד פון די ריכטער.

— איך ווייס עס, מיכאאיל, איך ווייס עס. ווען וועט איהר קומען מיך טויטען?

— איך בין נאך נישט בעקאנט מיט דער ארדנונג אין בודאפעשט — האט מיכאאיל געענטפערט — וואהרשיינליך וועל איך קומען מארגען.

מיט די דאזיגע ווערטער איז ער ארויסגעגאנגען פון דער קאמער.

בלוטיגע טראגעדיע פון א לאדזער יודישען יונגערמאן אין בערלין.

ער ווערט דערשאסען דורך א רייכען גרעס, וועלכער פערליבט זיך אין זיין יונג, שעהן ווייבעל.

אין בערלין איז לעצטנס פאנגעשלאגען א שווערער יודישער מארד אויפן לאדזער יודישען יונגערמאן שמואל גלאזער.

גלאזער איז געווען אן אינדעם פון אמא יונגן דיגען קנעפעל-פאבריקאנט זעל גערשטיין, וועלכע איז בעת דער מלחמה געשטארבען פון גיפט אין דייטשלאנד. אויך גלאזער מיט זיין יונגער שוואנגער פרוי בראניע אין זיינע טעלטערל דאנען צוליב דעם מאנקראם פון דער פירמע וולקערשטיין און שטרייגשלאג אויפן קען בערלין, וואו מאמשל איז געווארען א קשלכער אן א צווייטראגגיגען רעסטאראן.

הערר שווער איז אנגעקומען דער פאליציי גלאזער, וועלכע איז געווארען גע־ווען צו לעבען אין רחבות, זיך צוצופאס־סען צו אן ארעם, בעשווערען לעבען. דו דאזיגע ערשיינונג האט געפרעגט צו פרי געריכטן צווישען דעם אמשל שמואל פערליבטען פאר פאלק.

בשותפות האט זיך דו פרוי מיט געווען, וואס זי קאן זיך נישט שטעלן אלזאנען, ווי זי איז געווען קרואליש, אין זי מיט פרצען אלטע נישט מארישע אלזאנגען.

די מחלוקות צווישען בראניע'ן און מאמשל'ן וואלטען אפשר אויפגעהערט, ווען ס'וואלט זיך נישט ארייגעמישט א דריטער. דאס איז געווען זמשרים א שלן, א רייכער מאן, א ערעס, מיט'ן נאמען מאן לינגארא. ער האט זיך בעשטאנד מיט דער ארטער פאמיליע גלאזער און ליעבגע מיט אחד שווערער פנהד אין הנעמען דעם נעמען אין אן אנדערע פרעמדע אין אנדערע אנגעגעבן אין אנדערע אנגעגעבן אין אנדערע אנגעגעבן

בלוטיגע טראגעדיע פון א לאדזער יידישן יונגערמאן איז בערלין.

(ענדע פון זייט 5).

משוגען ווען, אויף וועלכן זי האט זיך פיסלמזונג געלאזט ארויפירען. דאס אז שוין פערפאלען!... אז פון דעסטוועגען, אז דער רעכטער ברילאנטען-סוחר פלעגט קומען צו אזהר און האמעל מיט אזהר דא צו פערטרעטען, אדער פרי אזהר צו נעמען און אטעקאס אויף אן אפעור, פלעגט ער זי אפט געפרעגט מיט רויטע פערוויינטע אויגען, און זי פלעגט אזהם נישט קאנען ארקלערען, וואס מיט אזהר מיט זיך.

אלע גוטיגע פארשטערונגען זעגען פערענדיגט געוואָרען. זי און שוין געווען פולשטענדיג און אפיציעל ג'לט מיט מען, אבער זי האט נאך אלץ אפעלעגט אויף שפעטער און שפעטער די חתונה מיט רעלען גרוב... דער פערלובטער ברילאנטען-סוחר און געווען פערצווייפעלט און נישט געוואוסט, וואס ער זאל טון. אויף זעגע רוהר און אויף זעגע מענות, מיט וועלכע ער פלעגט וועלען חורקען אויף בראגיע'ן, פלעגט זי בלויז עגמערען, אז פארליפט קאן זי נאך נישט; ער טו נאך דאכען גדולה און חארטען...

ער איז שוטן צו אנ'אלמער פארטען-וואַרפערקע, אזוי ווי מען פלעגט געוועהנ.ך און יענע אויטושע געגערען, פון וואנען ער שטאמט, זי זאל אזהם זאגען, וואס עס מיט זיך מיט זען געלובטער. די קאר מען-וואַרפערקע האט אויסגעלוזט אזהרע קאַרטען, און אזהם געפרעגט, ווי אלט זען געלובטע איז און וואס פאר א דאר זי האט. ער האט אדר געשטעלט, אז זען דרייסיג, מיט פיפצען יאהר יונגער זי ער; זי איז אנ'עלטע בראגעטע, ענקט ווי ער איז געווען און זען גאר ערשטער יונגער אנ'עלטער בראגעטע. די מארטען-וואַרפערקע האט דרייי מאל נאכאר אויסערגעטראכט די קארטען און, עגדליך, פערמאכט די אויגען, האט זי געזאגט, אז צווישען אזהם און זען בראגעטער געלובטער שטעהט אנ'עלטער אלאנדזין פטעט פון אדר עלטער...

— — — — — — — — —

אנ'עלטער פלאנדזין פטעט פון אדר עלטער?! — דער רעכטער גרובישער פרוילאנטען-סוחר האט א טראכט געטון, אז דאס קאן נישט זיין קיין אנדערע טאכטער. ווי אזהר פרוהרדי-גער אויגעגער טאן, מיט וועלכען זי ווילט, כסתמא, צרוק זיך צוזאמענגעזוחן. ווער ווייס?... און, ווי עס פרוהרט זיך צווישען די אינטאליגענטער פון דעם חוטען דרום, האט ער דעם פערצאנגענעם זונטאג א.ז דער פריה געלאפט זען קוטושאל, וועלכען ער האלט שטענדיג צוזאמענעם, און געלאפען צו טאטיאל גלאזער. חצי-פוגער טאג און פאר דעם געווען רעכטען יאגענטאן און ארטשוגען אר.טען דעם מאראן-רוגער צ פרייער, אז ער האט זיך ערלויבט צו שלאפען צ בוסעלע לענגער ווי אין דער וואכען. חצי דער גרוך האט אנגעקלוגען בם דער טור, אז אזהם צוקעגענעקומען מיטאטיאל'ס אלטע מוטער, און אזהרער די אלטע פרוי האט געהאט צוים אויסצערעדען צ וואכרט צו זיזער געווען שכן, האט ער מיט אזון שפרעג דערצעהלט דאס צוזעמען, וואו דער יונגער יונגערמאן אז געלאגען אנגעגרערט און זען קאלרעד, אז האט אזהם דערלעבט מיט זען פארטרעטט אזון אזון אזון